© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Ніва

БЕЛАРУСКІ ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНЫ ТЫДНЁВІК

№ 40 (1179) ГОД XXIII БЕЛАСТОК 1 КАСТРЫЧНІКА 1978 г. ЦАНА 60 гр.

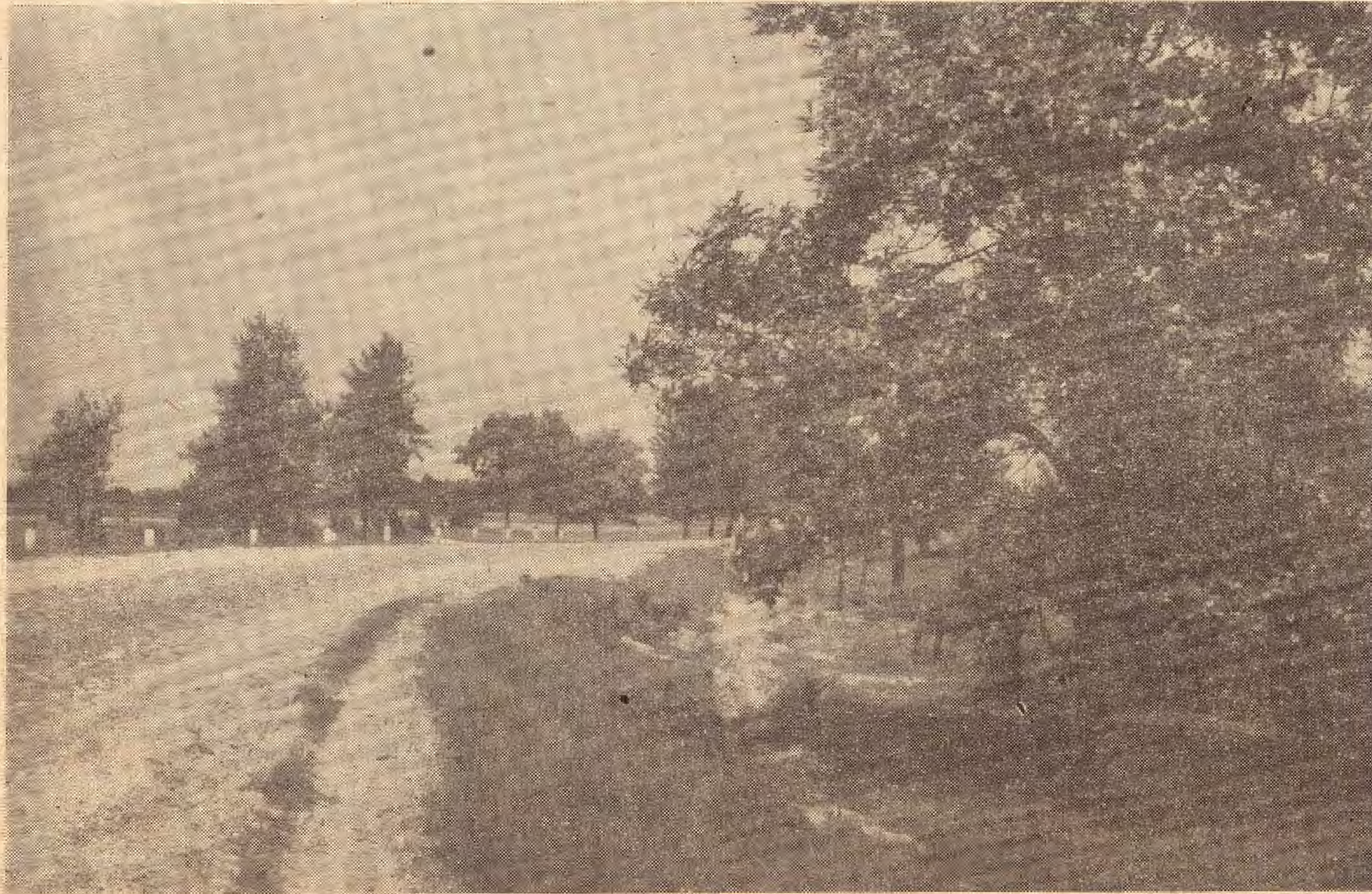

Па роднай зямлі. Па дарозе з Нурца ў Клюковічы.

Фота В. Рудчыка.

ЁН ВЫЗВАЛЯЎ БЕЛАСТОЧЧЫНУ

Нават першы поціск рукі, першыя словы адразу выклікаюць сімпатыю да гэтага чалавека — сярэдняга росту, моцна збудаванага, з адкрытым малажавым тварам, але ўжо з густым срэбрам сівізны. Так, у Героя Савецкага Саюза **Івана Арсенцьева-Чарняца,** нягледзячы на яго 57-гадовы ўзрост, ва ўсім адчуваецца тая маладзецкасць, энергія і жыццёвы аптымізм, што ўласцівы хіба ж толькі людзям вялікай душэўнай сілы, на долю якіх выпалі незвычайныя здзяйсненні. А ў яго было іх столькі, што яны маглі б скласці вялікую і захапляючую эпапею. І то эпапею, якой напэўна пазайздросціць кожны сапраўдны мужчына. Прыгадаем хоць некаторыя з іх.

Шустры хлапчук з сяла Троіцкага, што загубілася недзе сярод бяскрайніх саланчаковых стэпаў Адэскай вобласці, марыць аб моры, „аб дальніх аганьках маякоў" і... канчае Адэскае мараходнае вучылішча. Калі ён ужо спазнаў красу чарнаморскіх начных штыляў і грозных штормаў „бора", яго пацягнула... у паветра, да панавання над гэтай яшчэ больш пагрозлівай і небяспечнай стыхіяй. Зусім напярэдадні нападу фашыстаў на Савецкі Саюз ён заканчвае Чарнігаўскае авіяцыённае вучылішча знішчальнікаў і праходзіць, а дакладней у штурмавым самалёце агнём прабівае, свой баявы шлях ад прадгор'яў Каўказа ў самы Берлін. За гэты час у яго было сотні баявых вылетаў і сотні раз смерць заглядала яму ў вочы. Але ён перамог і смерць, нават тады, калі яго збілі ў баях над Кубанню, як паранены гарэў ён над Керчанскім пралівам — не злічыць усіх тых выпадкаў, калі яму даводзілася шчыпаць самога сябе, каб пераканацца, што ён яшчэ ў жывых.

Пасля дэмабілізацыі І. Арсенцьеў-Чарнец невялічкую часціну гэтых перажыванняў перадаў у першай сваёй

(Працяг на стар. 4)

ГУТАРКА ДЗЯДЗЬКІ МАКСІМА

БЫЛО Ў ХАЦЕ ШЭСЦЬ СЫНОЎ І ДАЧКА...

Нядаўна пазнаёміўся я з бацькам шасці сыноў і адной дачкі, які сваё жыццё дажывае ў адзіноцтве, толькі з жонкаю, выпрацаванаю і хвораю. Сам ён таксама ледзь ужо дыхае.

А ўсё ж спадабаўся ён мне, бо ў яго лёсе, як у крыштальным люстэрку, убачыў я сваё ўласнае сіроцтва, жыццё далёка ад самых блізкіх, якіх мая Палашка (пры нейкай і маёй дапамозе) у болях нарадзіла і ў свет пусціла.

Завуць яго Мікалай Семянчук. Жыве ў вёсцы Дарожкі. Гэта за Нарвай, за ракой Нарвай, цяпер у Юхнавецкай гміне. Аўтобусам можна даехаць амаль пад самую хату. Гэтыя інфармацыі, магчыма, прыдадуцца тым, хто захоча наведаць дзядзьку Семенчука. Чалавек ён вельмі гасцінны і любіць спагадлівых людзей. Хату яго пазнаць не трудна. Ашалёваная, прыгожа памаляваная, за жалезнай, фанабэрыстай агароджай, з ганкам.

Вось на гэтым ганку мы і прыселі. Побач звычайнага пачастунку, знайшлася на стале „Ніва", з якой Мікалай Семянчук не расстаецца ад пачатку яе існавання. Па ўсім гэтым даводзіцца меркаваць, што ён чалавек вучоны, чытае на беларускай, рускай і польскай мовах.

— Яшчэ і па-яўрэйску, — кажа ён, — крыху ўмеў, калі ў даваенны час даводзілася гандляваць з беластоцкімі жыдкамі. Аднак школу прыйшлося мне бачыць толькі праз акно. Нават у калідоры не пабываў.

— Паслухайце яго, ён вам нагаворыць! — уключылася яго жонка, якую ён Дамінікай называў, значыць, па-нашаму, Домка. Геройская баба, хаця хворая. Нічога дзіўнага, што на дзяцей ёй аж так пашчаслівілася.

— Гэта з бяды, — смяецца яна. — Бо не было чаго есці, дык каханнем карміліся.

— А дзе ж цяпер вашы дзеці? — пацікавіўся я.

— На самастойны хлеб пайшлі, — гаворыць цётка Домка, — сыны пажаніліся, дачка выйшла замуж, усе ўжо абсталявалі ўласныя сем'і. Два сыны працуюць у тутэйшай спулдзельні прадукцыйнай.

— Асабліва Мірaслаў, — адазваўся яе муж, — славіцца ў нас як выдатны механізатар. З трактара перасядаецца на камбайн, з камбайна на грузавік, а калі трэба дык і легкавым аўтамабілем кіруе.

Тут можа варта яшчэ дабавіць і тое, што Домка і Мікола Семенчукі таксама шмат часу працавалі ў дарожкаўскай спулдзельні. Некалькі гадоў Семянчук быў нават яе старшынёю.

— Калі закладалі гэтую спулдзельню, — успамінае жонка, — дык я якраз цяжарная хадзіла. Баялася, што працаваць не змагу...

— Што там многа гаварыць! — спы-

(Працяг на стар. 4)

ПРЫСТУПАЙЦЕ ДА НАШЫХ КОНКУРСАЎ!

У наступаючым культурна-асветным сезоне Галоўнае праўленне Беларускага грамадска-культурнага таварыства і „Ніва" разам з іншымі супрацоўнічаючымі арганізацыямі, таксама як у папярэднія гады, праводзяць **пяць** конкурсаў. Усе, хто толькі пажадае актыўна ўдзельнічаць у культурнай дзейнасці, напэўна знойдзе сярод іх нешта адпаведнае для сябе, а кожны гурток БГКТ і ў вёсках і ў гарадах павінен паставіць справай свайго гонару, каб яго члены прынялі ўдзел у некалькіх конкурсах, а найменш ужо — у адным з іх. А ўдзельнічаць ёсць у чым і маладым і старэйшым.

Конкурс **„Беларуская песня-79" для дарослых** прадбачвае ўдзел салістаў, дуэтаў і калектываў у дзвюх катэгорыях: беларускіх фальклорных песень і песень, напісаных кампазітарамі. Кожны ўдзельнік павінен выступіць з двума творамі, з якімі яшчэ не выступаў на папярэдніх такіх жа конкурсах. Эліміняцыі ў мясцовасцях адбудуцца ў лістападзе, раённыя — у снежні 1978 г., а цэнтральны агляд — у студзені 1979 г. Тэрміны, як відаць, надта блізкія, таму неабходна ўжо пачынаць падрыхтоўку да конкурсу.

Нельга адкладваць надалей і справы ўдзелу ў **конкурсе тэатральных калектываў,** які пачнецца раённымі аглядамі ў студзені, а закончыцца фінальным аглядам у лютым 1979 г. Калектывы будуць класіфікавацца ў дзвюх катэгорыях пастановак: п'есаў і фальклорных інсцэніровак. Нельга прыступаць да конкурсу з тымі пастаноўкамі, з якімі калектыў ужо выступаў на працягу апошніх двух год на такім жа конкурсе. Вядома, да ўдзелу ў конкурсе патрэбна настойлівая праца, старанная падрыхтоўка, шмат пробаў-рэпетыцый, касцюмы, дэкарацыі і г.д., таму час ужо пачынаць працу.

Таксама на студзень і люты прадбачаны раённыя і цэнтральны агляды выканаўчага майстэрства **народных музычных калектываў і музыкантаў.** Кожны ўдзельнік павінен выступіць з дзвюма мелодыямі. Пажадана, каб адна з іх была колішняй народнай мелодыяй з данай мясцовасці. Побач з акардэонамі, гармонікамі, гітарамі, скрыпкамі, бубнамі і іншымі папулярнымі музыкальнымі інструментамі, варта таксама вярнуцца да ігры на цымбалах, жалейках, пастуховых трубах, свісцёлках і іншых забытых ужо інструментах, а таксама на лістку, піле і г.д.

Школьную моладзь ад пятага класа ўзвыш, калі не прыме нехта з яе ўдзелу ў конкурсе „Беларуская песня — 79" для дарослых, заахвочваем прыступіць да конкурсу **„Беларуская песня-79" для школьнікаў.** У ім могуць удзельнічаць салісты і невялікія вакальныя групы, рэпертуар — і народныя і напісаныя

(Працяг на стар. 4)

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

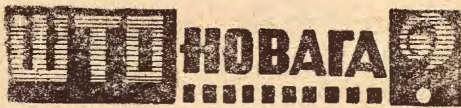

ЗАКОН... АБ ШТАНАХ

У Грэцыі даўно шырокай папулярнасцю карыстаецца таленавітая актрыса і спявачка Міліна Меркуры. Самыя шчырыя і цёплыя народныя сімпатыі яна заваявала сваёй многагадовай актыўнай барацьбой супраць хунты чорных палкоўнікаў. Тады яна вымушана была выехаць за межы краіны, а пасля звяржэння ўлады палкоўнікаў і ўстанаўлення дэмакратычнага рэжыму вярнулася зноў на радзіму.

Будучы абранай дэпутатам парламента, яна працягвае па-ранейшаму адстойваць дэмакратычныя свабоды ў краіне і правы чалавека, але пры ўсёй сваёй актыўнасці так і не змагла адваяваць для сябе простага права прыйсці ў парламент... у штанах.

Так нядаўна яна хацела выступіць на чарговым пасяджэнні з прамовай. Але старшыня пасяджэння катэгарычна запярэчыў, бо Міліна Меркуры была ў штанах, а ў Грэцыі, яшчэ ў 1952 годзе, быў прыняты закон, які забараняе жанчынам у штанах выступаць на мітынгах і іншых сходах у грамадскіх месцах.

Што ж, закон ёсць закон, яго патрабаванням павінны падпарадкоўвацца і дэпутаты. Каб не страціць права на выступленне, Міліна Меркуры вымушана была пайсці пераапрануцца ў чорную вячэрнюю сукенку, хоць і не ўпусціла момант выказаць сваё меркаванне адносна смешнага і абразлівага інцыдэнта. „Гэтая забарона выступаць жанчыне ў штанах — ідыёцкая, бо штаны з'яўляюцца для многіх жанчын вельмі зручным адзеннем..."

Сапраўды, ці ж у Грэцыі няма патрэб у іншых законах, якія б пашыралі і замацоўвалі чалавечыя правы?

ЛЯСЫ Ў НЕБЯСПЕЦЫ

Экспарт лесу прыносіць Інданезіі найбольш буйныя сумы валютных паступленняў. Мясцовыя лесарубы штогод нарыхтоўваюць каля 25 мільёнаў кубаметраў драўніны, што дае краіне амаль мільярд долараў у замежнай валюце. Аднак калі такія тэмпы вырубкі захаваюцца, трывожацца спецыялісты, то праз 20 гадоў лясным масівам краіны будзе нанесены непапраўны ўрон. І справа не толькі ў колькасці ссечаных дрэў. Рэдкалессе, якое шчодра асвятляецца трапічным сонцам, становіцца лёгкай здабычай паўзучых раслін, якія душаць дробны маладняк.

ПРОДКІ БЫЛІ КРЫВАЛАПЫМІ

Ў Танзаніі выяўлены сляды старажытнага чалавека, узрост якіх вучоныя вызначалі ў 3,5 мільёна гадоў. Шэсць слядоў ног першабытнага жыхара Афрыкі добра захаваліся ў застылай вулканічнай пародзе. Ступня нашага далёкага продка была карацейшай і шырэйшай за ступню сучаснага чалавека, а хадзіў ён наскамі ўнутр.

У ГЭТЫМ ТЫДНІ

265 гадоў назад

5 X 1713 нар. Дэні Дзідро, французскі філосаф-матэрыяліст, пісьменнік і тэарэтык мастацтва.

60 гадоў назад

1 X 1918 адкрыўся ў Вільні Першы (устаноўчы) з'езд Кампартыі Літвы і Заходняй Беларусі.

Niwa

BIAŁORUSKI TYGODNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

ODZNACZONY ZŁOTĄ ODZNAKĄ „ZASŁUŻONY BIAŁOSTOCCZYŹNIE"
Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego

****

ADRES REDAKCJI
Niwa
ul. Wesołowskiego 1
15-950 Białystok, skr. poczt. 149
tel. 2-32-41

****

Wydawca:
RSW „Prasa-Książka-Ruch", Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe w Białymstoku. Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch" oraz urzędy pocztowe i doręczyciele. Cena prenumeraty rocznej 28 zł. 80 gr. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch", Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71.
Indeks 36911/36671
B.Z.Graf. Zam. 2050. Nakł. 9000 egz. N-4

Лабараторныя занятні ў будучых будаўнікоў і архітэктараў.
Фота Уладзіміра Казлова.

КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З МІНСКА

Беларускі палітэхнічны інстытут

Беларускі палітэхнічны інстытут — адна з вялікіх вышэйшых школаў у Савецкім Саюзе — заснаваны ў снежні 1920 года.

Цяпер у ім 15 факультэтаў: аўтатрактарны, архітэктурны, інжынерна-педагагічны, машынабудаўнічы, горнамеханічны, энергетычны і іншыя. Падрыхтоўваюцца тут інжынеры па 36 спецыяльнасцях.

У інстытуце вучыцца 27 з паловай тысяч чалавек, сярод іх — студэнты з 55 замежных краінаў.

Навучальную дзейнасць вядуць 99 кафедр, на якіх працуе звыш 1800 выкладчыкаў, у тым ліку 44 габілітаваныя дактары навук і прафесары, звыш 600 дацэнтаў і дактароў навук.

Кадры вышэйшай кваліфікацыі рыхтуюцца ў аспірантуры па 50 спецыяльнасцях.

Інстытут мае свае філіялы ў гарадах Гомелі і Жодзіна, падрыхтовачнае аддзяленне, вячэрнія і завочныя падрыхтовачныя курсы, а таксама навучальна-кансультацыйныя пункты.

На базе Беларускага палітэхнічнага інстытута ў працэсе яго развіцця былі створаны Магілёўскі машынабудаўнічы, Мінскі радыётэхнічны і Беларускі інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі. Пры інстытуце пакліканы да дзейнасці навукова-даследны інстытут парашковай металургіі.

У навучальным працэсе шырока выкарыстоўваюцца сучасныя тэхнічныя сродкі, самае новае тэхналагічнае абсталяванне і апаратура, вылічальныя машыны. Практыку студэнты праходзяць на лепшых прамысловых прадпрыемствах і будовах.

Інстытут — гэта важны цэнтр навуковых даследаванняў і распрацовак. У ім выконваецца 108 навукова-даследных прац, палова якіх мае вялікае значэнне для Беларусі і ўсяго Савецкага Саюза. У бягучым годзе складзены сотні заявак аб вынаходствах, былі атрыманы шматлікія аўтарскія пасведчанні. Прымяненне навуковых распрацовак у народнай гаспадарцы прыносіць дзяржаве вялікі эканамічны эфект.

Навукова-даследнай працай займаюцца амаль усе студэнты дзённага аддзялення. У студэнцкіх канструктарскіх бюро працуе звыш 700 будучых інжынераў. Створаны і паспяхова развіваюцца навучальна-вытворчыя аб'яднанні інстытута з Мінскім аўтамабільным і Мінскім трактарным заводамі.

Дагэтуль інстытут падрыхтаваў больш 50 тысяч спецыялістаў, цяпер штогадовы іх выпуск складае каля 4 тысяч чалавек. Сярод выпускнікоў — вядомыя вучоныя, кіраўнікі, грамадскія дзеячы: дырэктар Беларускага аўтамабільнага завода Том Шпакоўскі, міністр паліўнай прамысловасці Беларусі, доктар тэхнічных навук Генрых Філіпаў; Герой Савецкага Саюза, супрацоўнік Акадэміі навук Беларускай ССР Фёдар Малышаў; член-карэспандэнт гэтай жа Акадэміі, прафесар Іван Ліштван і многія іншыя.

Інстытут супрацоўнічае з 58 краінамі свету. Паводле доўгатэрміновых умоваў утрымоўвае сяброўскія і навуковыя сувязі з Беластоцкай палітэхнікай, Вышэйшай тэхнічнай школай горада Ільменаў у Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы, Славацкай вышэйшай тэхнічнай школай у Браціславе.

* ✻ *

Студэнтам Беларускага палітэхнічнага інстытута аддадзены 13 належна абсталяваных інтэрнатаў, санаторый-прафілакторый на беразе Мінскага мора (штучнага вадасховішча пад Мінскам), паліклініка, навукова-тэхнічная бібліятэка, у якой знаходзіцца каля паўтара мільёна тамоў.

Добрыя ўмовы створаны ў інстытуце для занятак спортам, для развіцця мастацкай самадзейнасці. Тут працуе студэнцкі ансамбль танца, аркестр народных інструментаў, вакальны калектыў, духавы аркестр. На факультэце грамадскіх прафесій рыхтуюць кінааператараў, фотакарэспандэнтаў, арганізатараў мастацкай самадзейнасці.

Кожны год у часе вакацый з лепшых студэнтаў арганізуюцца атрады, што выязджаюць да працы на будовы ва ўсе бакі краіны.

За заслугі ў падрыхтоўцы інжынерных кадраў для народнай гаспадаркі і ў развіцці навуковых даследаванняў Беларускі палітэхнічны інстытут ўзнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

Аляксей Сідаронак

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „Ніве"

Запрашэнне да дзеяння ● Хлеб наш надзённы ● Гаспадар з Новага Беразова ● Леніна ● Ачараваны пушчай ● Цяжарнасць жанчыны ў народнай абраднасці ● Бацькі і школа ● Няшчасце ● Дзядзька Квас: — Хай жыве Парнас! ● Весткі з Гайнаўкі, Чаромхі, Дубіч Царкоўных, Грыбоўшчыны ● Калі сніцца яма ● Кастусёва перамога ● Песня „Tango milonga".

Sobota 30 IX — 6.00 RTSS. Mat. 6.30 Fiz. 12.40 TTR. Upr. rośl. 13.20 Hod. zwierz. 14.00 Pr. dnia. 14.05 Dziennik. 14.15 Obiektyw. 14.35 Orbita. 15.05 Latarnia czarnoksięska: Wszystko na sprzedaż — pol. dramat obycz. 17.20 Sport. 18.10 Koncert. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Roztargniony — kom. fr. 21.55 Dziennik. 22.10 Dalida — fr. pr. rozr. 22.45 Pamiętnik szalonej gospodyni — ameryk. komediodramat.

Niedziela 1 X — 6.25 TTR. Upr. rośl. 6.55 Hod. zwierz. 7.25 RTSS. Nasze spotk. 7.45 Now. w domu i zagr. 8.10 Emerytury dla rolników. 8.20 Sport. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.20 Antena. 10.45 Afrykańskie dzikie psy — ang. film dok. 11.45 Dziennik. 12.00 Rolnicze rozmowy. 12.30 Tylko w niedzielę. 19.00 Wieczorynka. 19.30 Dziennik. 20.30 Lalka — odc. II ser.

Poniedziałek 2 X — 12.45 TTR. Upr. rośl. 13.25 Hod. zwierz. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — filozof. 16.00 Dzień dobry, tu telewizja! 16.30 Obiektyw. 16.50 Zwierzyniec. 17.30 Ułan księcia Józefa — kom. arch. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Teatr TV. Czchidze: Most. 21.50 Jak? — pr. publ. 22.30 Dziennik.

Wtorek 3 X — 6.00 TTR. Upr. rośl. 6.30 Hod. zwierz. 9.00 Dla kl. V—VI J. pol. 10.00 Dla kl. I—III. Czerw., żółte, ziel. 10.10 Lalka — odc. III ser. 12.55 Dla kl. IV lic. J. pol. 13.25 RTSS. J. pol. 14.00 Fiz. 15.25 Pr. dnia. 15.30 Klub Seniora. 16.00 Dzień dobry, tu Telewizja! 16.30 Obiektyw. 16.50 Studio Mł. 17.30 Zenon Wasilewski — film dok. 17.55 Sonda. 18.20 Raj zwierząt — film przyr. 18.50 Radzimy rolnikom. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Blaski i nędze życia kurtyzany — odc. V ser. fr. 21.35 Kołobrzeg 78 — fragm. koncertu. 22.35 Dziennik.

Środa 4 X — 6.00 RTSS. J. pol. 6.30 Fiz. 9.00 Dla kl. VI Fiz. 11.05 Dla kl. VIII Fiz. 12.45 RTSS. Chem. 13.25 Hist. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — naucz. pocz. 16.00 Dzień dobry, tu Telewizja. 16.30 Obiektyw. 16.50 Entliczek-słowniczek. 17.15 Los. Małego Lot. 17.25 Rodowody — pr. publ. 17.55 Między nami jaskiniowcami — film anim. USA. 18.20 Sport. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Kino Interesujących Filmów. Premia — radz. dramat społ. 22.00 Dziennik. 22.15 Kształt słowa — pr. publ.

Czwartek 5 X — 6.00 RTSS. Hist. 6.30 Chem. 8.10 Dla kl. VII Zool. 11.05 Dla kl. VIII i I lic. Przysp. wojsk. 13.25 RTSS. Hist. 14.00 Mat. 15.25 Pr. dnia. 15.30 Decyzje piętnastolatków. 16.00 Dzień dobry, tu Telewizja! 16.30 Obiektyw. 16.50 Czwartek TDC. 18.20 Manewr — rep. 18.50 Radzimy rol. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Teatr Sensacji. Z. Klonowski „Sobota wieczorem — niedziela rano". 22.10 Peganz. 22.55 Dziennik. 23.10 W minutę po premierze.

Piątek 6 X — 6.00 RTSS. Hist. 6.30 Mat. 8.10 Dla kl. VII Geogr. 10.00 Dla kl. VIII Wych. ob. 11.05 Dla kl. VII. 12.45 RTSS. Fiz. 13.25 Biol. 15.15 Red. szk. zap. 15.25 Pr. dnia. 15.30 NURT — ped. 16.00 Dzień dobry, tu Telewizja! 16.30 Obiektyw. 16.50 Piątek z Pankracym. 17.15 W kręgu rodziny. 17.45 Magazyn motor. 18.05 Panna ratuszu — odc. I ser. czech. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Śmierć przewodnika — dramat fr. 22.20 Magazyn studia Gama. 23.10 Dziennik. 23.25 Magazyn studia Gama (c.d.).

Piątek 29 IX — 8.55 Film fab. 18.00 Hokej. CSKA — Spartak. 20.30 Panorama film. 22.05 Tańczy B. Karijewa.

Sobota 30 IX — 16.00 Nie do wiary. 17.15 Filmy anim. 18.35 Film fab.

Niedziela 1 X — 9.00 Film anim. 12.00 Hokej. Dynamo — Skrzydła Rad. 14.15 Panorama międzynar. 16.15 Klub film. 17.15 Balet. 17.35 Film fab. 19.30 Koncert. 20.15 Siatkówka. Mistrz. św.

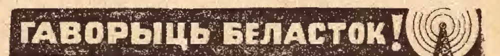

Беларуская радыёперадача: субота, 12.05 — 12.25 (UKF).

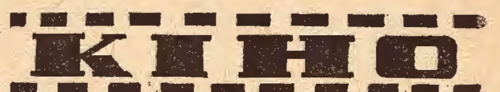

Białowieża Śmierć z komputera — fr. 3—4 Superekspress w niebezpieczeństwie — jap. 7—8.

Bielsk Podl. Rodzinny gang — wł. 2. Kaskader — radz. 3—4. Caddie — austr. 5—6. Azyl — pol. 7—8.

Czeremcha Moja wojna — moja miłość — pol. 4—5. Niedokończone zdanie — węg. 7—8.

Gródek Kobra — jap. 7—8.

Hajnówka Mecanica Nacional — meks. 2—4. Romans Teresy Hennert — pol. 5—6. Fałszywy król — ang. 7—8.

Michałowo Port lotniczy 77 — USA 3—4. Vincent Francois Paul i inni — fr. 5—6. W gwiezdnym pyle — NRD 7—8.

Mielnik Przepustka dla marynarza — USA 4. Uśmiech — USA 7—8.

Milejczyce Pintea — rum. Na skraju lasu — czes. 4—8.

Narew Akcja „Salamandra" — rum. Granica — pol. 4—8.

Narewka Mężczyźni w krótkich spodenkach — węg. Pasja — pol. 4—8.

Nurzec Królewskie marzenie — USA 3—4. Jutro policzymy się kochanie — czes. 5—6.

Rajsk Okrągły tydzień — pol. Pokój z widokiem na morze — pol. 4—8.

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

БЕЛАВЕЖА

СТАРОНКА ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАГА АБ'ЯДНАННЯ ПРЫ ГП БГКТ.

АЛЬДОНА БАРОВІЧ

ПРЫЙДЗЕ ЧАС

Прыйдзе час
калі ніхто ўжо не зразумее нікога
калі будуць толькі самотныя сярод самотных
і яшчэ не адно лета паіржавее
ў далёкую восень
Прыйдзе час
калі будзем туліць здранцвелымі рукамі
жменю зямлі запаветнай
як адзіную праўду
аб сабе —

Такі прыйдзе час
што будзем паволі сплываць спакоем
у старыя карэнні

(Верш з кніжкі „Monolog przed północą“).

Пераклаў **Ян Чыквін**

ТАДЭВУШ РУЖЭВІЧ

БАЧУ ВАЧЫМА

Хмары плывуць над домам
у якім жыццё маё праходзіць

чорныя выскаліўшыся перавальваюцца
над зямлёю
ясныя praмінаюць
быццам іх не было

Урастаю ў жыццё
штораз глыбей і шырэй
нетрывалы праводжу вачыма
хмары
і мацней кахаю зямлю
тaптaную чалавечымі нагамі

Пераклаў **С. Яновіч**

АНДЖЭЙ ТХУЖЭЎСКІ

ДРУШЛЯК

Друшляк — гэта прадмет паўсюднай прагі
Цэдзіш хутчэй чым словы Адлееш застанецца
Думаю Калі прыйдзе мода на друшлякі
Калі будзем песні спяваць аб іх
аб пераможных апалоніках
перахрышчаных па-свойску

Калі зразумеем што не ўсё мусіць быць акіянам

Ад дзяцінства любіў я друшляк
Калісьці нават быў я гаспадыняй
каб мець бліжэйшы кантакт
Той-сёй мяне падвёў
а друшляк не падвёў

Пераклаў **Ян Чыквін**

АНДЖЭЙ К. ВАСЬКЕВІЧ

Погляд цябе ўратуе

Тое, што можа цябе ўратаваць не жыве ў табе
Маўчун сярод нямых і сярод мноства чужуткіх
не да зразумення прадметаў рухомы
пуп света у бліску смерці чужой жывеш сапраўды
а тая смерць якая здарыцца табе яе ты не пазнаеш
Спіш у пoглядзе чужым бачыш у сне рэчаіснасць
якая цябе запаўняе Дык паміраеш дык нараджаешся
спаўзаеш у лона маці тлееш Назойлівая зелень
пільнуе цябе і халодныя вочы неспячых зор

(Фрагмент верша „Wiesz już...“ з кніжкі „Bezsenna jawa“. Загаловак ад перакладчыка)

Пераклаў **Ян Чыквін**

ЭДВАРД ГОЛДА

УЦЁКІ

Адкуль гэтыя абарваныя сказы,
няпоўныя ўсмешкі,
хадзьба па калідорах у напрамку,
які вядзе найчасцей навокал?

Гэта не людзі, а толькі шумячыя
вушы і раты, якія злучаюцца
ў пастаянна зменлівыя сістэмы, залежна ад патрэб
вызначаных невядомымі сувязямі
не вядома каго з не вядома кім,
могучыя спаўняцца не вядома калі
і чаму.

Штосьці нас акружае, штосьці нас вяжа,
быццам жывем мы ўнутры палімераў,
з месц сваіх зрываемся
і лётаем, уцякаем
праз хвалюючую блытаніну,
як праз сон марудны,
каб прачнуцца там,
адкуль мы ўцяклі.

Пераклаў **Ян Чыквін**

(Верш з кнігі „Po latach świetlnych“)

У НАС У ГАСЦЯХ

ЭРВІН КРУК

ПІСАЦЬ

Гэта пра яе сапраўды хачу я пісаць:
У ружовай смузе святла,
Калі дрыготка расплюшчвае яна вочы,
Быццам два лісточкі бярозавыя,
Што ўвесну адляпіліся ад белага сну.

Або над Нараўкай зноў — з дзяцінствам побач,
Там, на сцяжынах парослых,
Дзе царкоўны звон склікаў
Пагубленыя сляды яе ножак, дзе ахоўваў
Сасновы дом на белавежскай паляне жывічнай.

Або над Віслай — калі постаць яе
Асвятліла імя ўласнае — гэта мне,
І супыніўся я, бязмоўны, у лёгкіх туманцах сну,
У заценi бяроз, і яе валасоў.

Або пакуль прачнуся — у маўчанні слоў,
Якія пад вейкамі шукаюць спасу ад хлусні.
— Менавіта, цяпер, калі яна надалей тайніцай мне,
І калі я, поўны захаплення ёю, моцна хачу пісаць пра яе.

Пераклаў **С. Яновіч**
(З кніжкі „Wiersze“)

АДРЫЯНА ШЫМАНСКАЯ

ЦЯЖАР

Шукаю
ўсіх гэтых святых
гэтых мучанікаў эвалюцыі
галодных заморaных ашалелых
смакуючых свежае мяса
ўсіх гэтых памёршых загінуўшых забітых
з вінтоўкі кап'ём ікламі кіпцюрамі
гэтых выпаўзаючых на бераг з самюткага дна акіяна
і што карабкаюцца з нор
і гэтых што якраз расцвілі на першай жывой галінцы

Шукаю іх
гляджу сабе ў вочы заглядваю ў вусны
адхіляю тонкую шпалерынку скуры
адкрываю жылы мозг і сэрца
і з разгону забіваюся ў найбольш цёмны закутак клеткі
і схіляюся над шчанём маленечкім над крылом чмяля
над карункай цвету

Знаходжу як жа нямнога
нейкі колер гук форму запах
знясмелены парастак уяўлення
некалькі ядомых палістырэнаў і жменю неядомых парываў
гэтыя стагоддзі жыцця ва мне амаль не маюць вагі
хіба што хілую постаць
слабы зрок атупелы слых
дрыжаць ад холаду ды канаюць у спёку
і як бы нічога не здарылася
і як бы сапраўды нічога не было ад пачатку свету
і як бы ніхто і не спыняў сонца і не зварухнуў зямлю
і як бы нікому і не ўдалося прыглядзецца да самога сябе
да апошняй кроплі крыві

Пераклаў **Сакрат Яновіч**

МАР'ЯН ШЛЯТ

ЛІСТ З ДАПІСКАЮ

З самое раніцы знаходзіўся я ў сваім прыгарадным садку, у якім працярэбліваў яблынькі, кусты парэчак і агрэсту; у полудзень прыйшла жонка. Яна прынесла ў карзіначцы каўбасы, хлеба, пляшку піва, ды яшчэ і ліст. Я абмыўся, халаднючаю вадою, пад кранам, з якога выцякала іржа і нейкі мул, што за зіму наасядаў у ім, а рукі выцер аб каўбойскія нагавіцы, папэцканыя зялёнаю цвіллю ад яблыневага голля, і спакойна рассеўся на парозе альтанкі.

— Твая сястра піша, — сказала жонка.

Я ласаваўся півам, яно пахла хмелем, а яшчэ і цярэбленай яблынькай, яе брыняючай карою. З канверта высмаргнуў я невялікую картку паперы, відаць, вырваную з вучнёўскага сшытка. Сястра паведамляла, што даўно прыбіралася напісаць да мяне ды ўсё часу не хапала ёй. Зараз часу ў яе яшчэ меней, чымсьці калі-небудзь раней; зрабіла ўданыя захады паступіць на работу, на палавінцы штата, каб дапамагчы мужу ўзбіраць грошай дзеля куплі легкавой машыны. Заяўку, на чэшскую „скоду“, ужо афармілі і ўзяліся будаваць гаражык, з каналам. З вялікім каналам, фамільная магільня змясцілася б у ім, — паджартоўваюць сабе гэтак. А з той палавінкі штата, з таго паўштата, трохі капеек ёсць, адно з доглядам малых дзяцей ускладнілася справа. У Каські нагніла ў носе балячка, цэлы тварык напух ёй. Кажуць, такая балячка з'яўляецца вельмі небяспечнай. Дзіця пакутвала дзве ночы, зусім не магло спаць, але, дзякаваць богу, ужо па ўсім. Ужо па бядзе!

У лісце было яшчэ пытанне наконт таго, калі мы, я з жонкай, наведаем іх?! Даўно яны не бачылі нас, а ёсць аб чым пагаварыць, (пра самаходы). У Вялікдзень будзе Юзік, дык, можа, і мы выбраліся б да іх у гэту пару...

Сястра дапісала ў канцы:

Зямля ўжо прададзена. А паўштат, гэта работа ў натарыуса; сястры было прыкра, калі, аднойчы, убачыла ў натарыяльным бюро, што ў зямельнай кнізе выкрэслілі нашага бацьку і на месцы ягонага прозвішча запісалі нейкае іншае, чужое...

Я дапіў піўка і ўстаў.

— Што, не будзеш есці? — запытала ў мяне жонка.

Я, нічога не адказаўшы ёй, засадзіў агародніцкую пілку за пасак і пачаў улазіць на пакручастую арэшыну; у віхуру зламалася на ёй тоўстая крывуля. Цяжка сапучы я, урэшце, раскірачыўся ў кроне дрэва ды паглядзеў дадолу. Было відаць мне цалюткі мой садок; выдаўся малым, цалкам маленечкім, хоць знаходзіўся я не надта высока.

Гэта лапінка зямлі была маёй!

Пераклаў **С. Яновіч**

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

(Працяг са стар. 1)

БЫЛО Ў ХАЦЕ ШЭСЦЬ СЫНОЎ І ДАЧКА...

ніў яе муж. — Было, прайшло. Дзеці жывуць сваім жыццём, а мы сваім. Маем пенсію, крыху яшчэ заробім...

„А ці толькі хлеб і грошы чалавеку да жыцця патрэбны?“ — падумаў я паціху, але голасна гэтага не сказаў.

— Калі да нас на свята, — кажа цётка Домка, — збяруцца ўсе нашы сыны са сваімі жонкамі ды ўнукамі, калі з ПОМу Беласточак прыедзе дачка, вось тады радасць! Поўная хата людзей. Аж няма дзе варухнуцца. У такую хвіліну я найшчаслівейшая. Тады не шкадую ні той бяды, ні таго гора, якое давodзілася нам перажыць, перацярпець...

— Ну, годзе, Домка! — спыніў яе муж, — ты толькі заварочвала б галаву нашаму госцю сваімі сямейнымі справамі... Будзь здароў!

Мы перакусілі вельмі смачным сальцісонам і тады Мікалай Семянчук пачаў чытаць мне па памяці нейкую вершаваную беларускую гутарку. Пачыналася яна так:

„Калісь жыў-быў арганісты ў нас. Надта ж зграбна спяваў і меў сярдзісты ён бас. Як у касцеле рыкне, то аж вокны дрыжаць, а як вальне у арган, хоць ідзі тут жа ў тан скакаць. І разумны ж ён быў, адарыў яго Бог. Як зашчыт у судзе, гаварыць добра мог. Што не ўзяў, прачытаў. І па лаціне ён знаў. Як у касцеле той ксёндз, так ён нас навучаў...“

— Пачакай, Мікола! — спыніў я яго. — Ці выпадкова ты тут чагосьці не пабытаў? І ксёндз, і лаціна, і арганы, ды вогуле касцёл, а тут жа народ праваслаўны жыве. Адкуль ты ўзяў гэтую гутарку?

— З адной беларускай кніжкі, якую хтосьці мне пазычыў яшчэ ў 1932 годзе.

— Ага, гэта іншая справа, — здагадаўся я. — Значыць, гутарка тут ідзе пра беларусаў-католікаў.

— А ты лепш паслухай, — заявіў гаспадар.

Не давялося мне, аднак, даслухаць да канца гэтую даўжэзную гісторыю пра арганіста, бо трэба было спяшацца на аўтобус. Развіталіся мы па-сяброўску. І я добра цяпер успамінаю новага свайго знаёмага з Дарожак. Ён з тых шчаслівых людзей, хто ніколі не спакушаўся на чужое і нікому не жадаў нічога дрэннага. Працаваў як мог, жыў як мог. Нават сваю адзіноту сярод шматлікай сям'і пераносіць неяк зусім спакойна.

Максім Нурэцкі

На швейнай фабрыцы

У Міхалове адным з найбольшых прадпрыемстваў лічыцца швейная фабрыка, якая адміністрацыйна падпарадкавана Ваяводскай швейнай спулдзельні працы імя М. Навоткі „Бельпо“. Працуе ў ёй звыш 80 жанчын, якія шыюць асабістую і пасцельную бялізну. Жаночы калектыў дае прадукцыю высокай якасці. Тут няма вырабаў з бракамі. У спаборніцтве паміж прадпрыемствамі Ваяводскай швейнай спулдзельні працы, Міхалоўская швейная фабрыка за мінулы год заняла другое месца.

Як сцвярджае кіраўнік фабрыкі — Галена Назарка, фабрычны рабочы калектыў дысцыплінаваны і амбітны, дружны і працавіты. Вось гэтыя якасці садзейнічаюць, што ўсе праблемы прадукцыі, усе цяжкасці пераадольваюцца хутка.

На добрую атмасферу ў фабрыцы не малы ўплыў мае і тое, што тут добрыя сацыяльныя ўмовы. Ёсць умывальні і душ, святліца і „ядальня“. У раздзявалцы кожны мае сваю шафку. Усюды парадак і чысціня.

Тэкст і фота **М. Хмялеўскага**

Кіраўнік швейнай фабрыкі Галена Назарка. Працуе яна тут звыш 25 год. Узнагароджана Кавалерскім крыжам Ордэна Адраджэння Польшчы.

Прадукцыйная зала.

ПРЫСТУПАЙЦЕ ДА НАШЫХ КОНКУРСАЎ!

(Працяг са стар. 1)

кампазітарамі беларускія песні. Абавязвае праспяванне двух твораў, з якімі выканаўца яшчэ не выступаў на такім конкурсе ў папярэднія гады. Элімінацыі ў школах будуць праходзіць да канца сакавіка, гмінныя — да 20 красавіка, а цэнтральны агляд адбудзецца ў маі 1979 г.

Не забывайма і пра аб'яўлены яшчэ ў красавіку гэтага года вялікі чытальніцкі конкурс **„Праца і барацьба беларускага народа на працягу 60 год у беларускай савецкай літаратуры“.** Пра свой удзел у ім неабходна паведаміць ужо цяпер, у першых днях кастрычніка, у найбліжэйшы бібліятэчны пункт ці бібліятэку, дзе вы звычайна пазычаеце кнігі. Гарадскія і гмінна-гарадскія бібліятэкі супольна з гурткамі БГКТ правядуць элімінацыі да канца сакавіка, а фінальныя элімінацыі адбудуцца ў маі 1979 г. у Беластоку.

Пазнаёміцца дакладней з умовамі конкурсаў можна: аб конкурсах „Беларуская песня - 79“ для дарослых; тэатральных калектываў, народных музычных калектываў і музыкантаў — у дамах культуры, гмінных асяродках культуры і ва ўсіх гуртках БГКТ; аб чытальніцкім конкурсе — ва ўсіх гарадскіх, гмінна-гарадскіх, гмінных бібліятэках, іх філіялах і пунктах, а таксама ў гуртках БГКТ; аб конкурсе „Беларуская песня — 79“ для школьнікаў — у школах, гмінных дырэктараў школ, інспектаратах, беластоцкай куратарыі асветы і выхавання. Аб усіх жа конкурсах дакладную інфармацыю можна атрымаць у Галоўным праўленні БГКТ у Беластоку вул. Варшаўская 11.

Выбар вялікі, усе маюць магчымасць выявіць свой талент і задаволіць зацікаўленні.

Запрашаем і жадаем самага вялікага задавальнення з удзелу ў нашых конкурсах!

Беларуская літаратура

Аляксандр Баршчэўскі

НАШАНІЎСКАЯ ПАРА

ЯКУБ КОЛАС — ЧАСТКА XII

Поўным запярэчаннем усіх прадстаўленых дагэтуль герояў з'яўляюцца постаці, выступаючыя ў такіх вершах, як „Мужык“, „Ворагам“, „Мікалаю II“, „Не дамся“.

Пісьменнік стараецца тут паказаць рэвалюцыйна настроеных сялян. Колас выразна міфалагізуе селяніна, стараецца зрабіць з яго станоўчага героя і стваральніка гісторыі.

„Я мужык, а гонар маю,
Гнуся, але да пары,
Я маўчу, маўчу, трываю,

Беларускія кнігі

У кнігарні імпартных выданняў у Беластоку, вул. Кілінскага 10, можна набыць наступныя кнігі:

Шамякін Іван, **Збор твораў у шасці тамах,** 1977.

Том I, стар. 544, цана 22 зл. Увайшлі ў яго аповесці „Першы генерал“ і „Бранепоезд „Таварыш Ленін“, а таксама раман „Глыбокая плынь“ — словам, самыя раннія творы гэтага вядомага сучаснага беларускага празаіка. Том адкрываецца артыкулам П. Дзюбайлы аб творчасці І. Шамякіна.

Том II, стар. 560, цана 23 зл. 60 гр. У ім папулярны ў шасцідзесятыя гады раман „Крыніцы“, аповесць „Ах, Міхаліна...“ і некалькі апавяданняў, што былі напісаны ў той жа час.

Яскевіч Алесь, **У свеце мастацкага твора,** 1977, стар. 208, цана 17 зл. 20 гр.

Кніга, у якой раскрываюцца прынцыпы мастацкага стварэння герояў, канфліктаў, сітуацый, дзеянняў, вобразаў у сучаснай беларускай прозе на прыкладах твораў І. Мележа, Я. Брыля, І. Шамякіна, В. Быкава і іншых аўтараў.

История белорусской дооктябрьской литературы, 1977, стар. 640, цана 54 зл. 60 гр.

Напісаў гэты абшырны падручнік калектыў вядучых гісторыкаў беларускай літаратуры. У ім падсумаваны ўсе найважнейшыя дагэтуляшнія веды пра беларускую літаратуру ад старажытных часоў і да 1917 года.

Брэст, 1977, цана 52 зл. 40 гр.

Альбом каляровых і чорна-белых фатаграмаў, якія паказваюць адзін з вялікіх беларускіх гарадскіх цэнтраў. Выданне адкрывае нарыс пра мінулае і сучаснае Брэста. Усе тэксты на беларускай, рускай, польскай, англійскай і іспанскай мовах.

Кнігарня ахвотна высылае кнігі за паштовым залічэннем. Запатрабаванні накіроўвайце па адрасу: „Dom Książki”, Białystok, ul. Kilińskiego 10.

(мг)

(Працяг са стар. 1)

ЁН ВЫЗВАЛЯЎ БЕЛАСТОЧЧЫНУ

аповесці, „Суровае паветра“, што ўпершыню выйшла ў 1954 годзе і пасля некалькі разоў перавыдавалася. У ёй знаходзім таксама цікавыя вобразы са змаганняў яе аўтара, тады камандзіра эскадрылі 12 штурмавых самалётаў, за вызваленне Беласточчыны.

Нядаўна І. Арсенцьеў-Чарнец гасцяваў у сваіх знаёмых у Беластоку, наведаў нашу рэдакцыю. Слова за словам і пачалі ўсплываць з забыцця тыя вогненныя лета і восень 1944 года на нашай зямлі.

— На Беласточчыну, — прыгадаў ён, — мы лёталі спачатку з аэрадрома ў Скідэлі, потым нас перавялі на франтавы аэрадром каля Ружанага Стоку, непадалёк ад Дубровы Беластоцкай. Гэта было звычайнае бульбянішча. Пры пасадцы ці ўзлёце падымалася хмара едкага, удушлівага пылу. Мы лёталі на баявыя заданні ў ваколіцы Беластока, на Кнышын, Візну, Острув Мазавецкую, Астралэнку. Знішчалі групоўкі фашысцкіх войск, артылерыйскія пазіцыі, разбівалі пераправы на Нарве і іншых рэках. Цяжкія гэта былі заданні, небяспечныя. Як сёння памятаю, у часе аднаго з вылетаў быў збіты самалёт лётчыка з нашага палка, казаха Шыкшымбаева. Яму ўдалося выскачыць з палаючай машыны і апусціцца на парашуце. Прызямліўся ён у жыта, недзе каля мястэчка Супрасль. Немцы з сабакамі пачалі яго шукаць, але Шыкшымбаеву ўдалося збіць іх з толку і прабрацца ў лес. Там, блукаючы па розных нетрах, ён наткнуўся на атрад тутэйшых партызанаў. Яны памаглі яму пераправіцца цераз лінію фронту. Гэта быў адзіны выпадак, калі збіты над занятай ворагам тэрыторыяй лётчык ужо на трэці дзень вярнуўся ў свой полк.

Аднойчы на рацэ Нарве каля Візны нам удалося цалкам вывесці ў поле нямецкую абарону пераправы. Мае сябры лёталі грамадкай высока збоку, сцягнулі на сябе ўсю ўвагу фашысцкіх зенітчыкаў. У тым часе я паляцеў брыючым, зусім над самымі верхавінамі дрэў і разнёс усю пераправу цэльнымі пападаннямі бомбаў. Што ж, такіх эпізодаў было мноства, бо кожны вылет — гэта своеасаблівая і непаўторная падзея.

З Беласточчынай у мяне звязаны надта ж важныя жыццёвыя падзеі: у канцы 1944 года ў Замброве сам маршал авіяцыі Канстанцін Андрэевіч Вяршынін уручаў мне залатую зорку Героя Савецкага Саюза. Тут таксама загінулі ў часе выканання баявых заданняў мае самыя блізкія сябры: каля Пултуска капітан Віктар Гарачоў, каля Астралэнкі старшы лейтэнант Мікалай Сідненкаў, каля Візны старшы лейтэнант Пётр Дзімакоў, у Візне маёр Аляксандр Гудкоў. Многа, многа нас не вярталася на аэрадромы...

Пасля дэмабілізацыі І. Арсенцьеў-Чарнец цалкам аддаўся мірнай працы і стаў за станок звычайным рабочым ў Куйбышаўскім падшыпнікавым заводзе. За дзевяць год працы на заводзе ён завочна закончыў Літаратурны інстытут імя Горкага ў Маскве і напісаў два раманы: „Труднае шчасце“ пра рабочых і „Яшчэ не грымелі салюты“ пра трагічныя першыя месяцы Вялікай Айчыннай вайны. Пасля ён вяртаецца ў краіну свайго дзяцінства і піша раман „Суровыя будні“ пра жыццё ў савецкай вёсцы ў палавіне пяцідзесятых гадоў.

Але цяга да рамантычных здзяйсненняў не пакінула яго і ён пайшоў працаваць звычайным рабочым у брыгаду бурыльшчыкаў, што шукала нафты. У выніку выйшаў яго раман „Сярод вятроў“, прысвечаны савецкім нафтавікам. Вялікія здзяйсненні людзей, іх шляхетныя парывы — гэта сталы аб'ект мастацкіх увасабленняў лётчыка-пісьменніка. Таму ён звяртаецца ў сваім гістарычным рамане „Буян“ да сялянскага паўстання ў 1905 годзе ў Самарскай губерні і да партызанскага руху ў гадах 1941-1944 на Палессі ў раманах „Крывавы крыж“ і „Тры жыцці Юрыя Байды“. Аднак суровая рамантыка панавання над паветраным акіянам і штодзённая салідная праца на зямлі прабіваюцца ў яго творчасці на першы план. Цяпер ён — адказны сакратар рэдакцыі месячніка „Веснік сувязі“. Нядаўна І. Арсенцьеў-Чарнец здаў у выдавецтва раман аб цяперашнім савецкім рабочым класе — а гэты твор зноў з'яўляецца плёнам яго паўгадовай працы на адным з маскоўскіх заводаў. Тры гады таму назад ён рэалізаваў фільм „Права на крыллі“ пра цяперашняе, маладое пакаленне савецкіх лётчыкаў. Што ж, цудоўныя хлопцы з „Суровага паветра“ маюць сваіх дастойных прадаўжальнікаў...

Мікалай Гайдук
Фота аўтара

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Але скора загукаю:
„Стрэльбы, хлопчыкі, бяры!“

Ці такі тып героя меў сваіх прататыпаў у тагачасным сялянскім беларускім асяроддзі? Ці быў ён больш праўдзівы і тыповы, чым героі апавяданняў „У горадзе“, „Паўлюковы думкі“, „Васіль Чурыла“? Зразумела, што ў грамадстве выступаюць розныя тыпы людзей. І таму на пачатку XX ст. былі беларусы зняволеныя і бунтарныя. Аднак здаецца, што для беларускага палітычнага і сацыяльнага пейзажу больш тыповымі былі героі, падобныя на постаці, выступаючыя ў апавяданнях, а не ў прыведзеных вершах Коласа. Ацэньваючы гэтыя вершы, нельга не згадзіцца з украінскім даследчыкам Свяціцкім, які напісаў: „Выходзяць вершы не без агню, але толькі вершы і болей нічога. Штосьці падобнае на тое, што пачуем на вялікіх народных зборышчах ад народных прамоўцаў-трыбунаў. Багата гарачых фраз, грозных слоў, толькі чыну ніякага, бо ўражанне разам з прамоваю прапала“.

І сапраўды яно так ёсць. Што мы можам даведацца аб эпосе і аб яе людзях з верша „Не дамся“?..

„Хоць навіслі густа хмары,
Хоць на змор мяне бяруць, —
Не! мяне не справяць кары,
Толькі злосці паддадуць“.

Несумненна, маем тут дачыненне з упрошчанымі постацямі, словы і дзейнасць якіх пазбаўлены псіхалагічных матывацый. Знаходзім у іх сляды характэрнага для народнікаў захаплення сялянскай бадзёрасцю, адвагай і сілай.

Выразна рэвалюцыйна настроены паэт стараецца зрабіць з свайго героя разбуральніка старога несправядлівага ладу.

„Багачы і панства
І ўсе вы брадзягі,
Ў бок з дарогі, каты,
Бойцеся сярмягі!
Ужо даўно вяроўкі
Вас, паны, чакаюць
І па вас асіны слёзы праліваюць“.

Трэба зразумець і падтрымаць імкненне Коласа да ўнутранага вызвалення селяніна, да ўчынення яго свядомым барацьбітом гісторыі. Аднак раннія вершы паэта ні ў якім выпадку не паказалі складанасці гэтага важнага псіхічнага і сацыяльнага працэсу.

Мабыць, слабыя бакі такой трактоўкі сялянскага героя зразумеў Колас поўнасцю, бо ў сваёй славутай паэме „Новая зямля“ даў нам зусім новую інтэрпрэтацыю сялянскіх постацей. Узыходжанне Коласа на грунт паслядоўна рэалістычны, запярэчанне ранейшым сентыментальным або народніцкім творчым метадам дало вынік — несмяротную „Новую зямлю“, найпрыгажэйшы і найвярнейшы дакумент аб сялянскім беларускім лёсе.

ГМІННЫЯ НАВІНЫ

Дрэнная дарога

У Нараўчанскай гміне за два апошнія гады пабудавалі асфальтаваную дарогу з Новага Ляўкова ў Бандары (8 км). Значна раней асфальт быў паложаны на дарогах з Нараўкі ў Міклашэва і з Новага Ляўкова ў Падляўкоўе. Усе іншыя дарогі не маюць асфальту. Хаця не, не зусім так. У пабудове ёсць важная дарога з Гайнаўкі ў Нараўку праз Белавежскую пушчу. Невядома толькі чаму дарожныя работнікі пакінулі 4 км ухабістага бруку на адрэзку Скупава-Нараўка. Можа на паказ, што раней тут была такая дарога?

Жвіроўкі — дарогі нетрывалыя і таму патрабуюць асаблівага догляду. Іх найхутчэй разбіваюць цяжкія грузавыя самаходы.

Апошнім часам неабходна выраўнаць палатно дарогі са Старога Ляўкова ў Сушчу. У аўтамабілях падчас язды на ўхабінах часта лопаюць рэсоры ды ўвогуле заўчасна псуюцца аўтамашыны. Вядома таксама, што такая язда ўсім яе карыстальнікам пагражае небяспекай. Па гэтым, амаль 9-кіламетравым адрэзку няроўнай дарогі ездзяць аўтобусы ПКС з Гайнаўкі ў Сушчу, Міхалова і Беласток. І ўсе шафёры наракаюць на язду па гэтай рухлівай дарозе.

Спадзяемся, што гэтак не будзе доўга. На нашы сігналы Раён публічных дарог у Бельску хутка рэагуе.

Іван Непаседа

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

Жыццё, даравана лесу

Паспяхова выконвае свае прафесіянальныя абавязкі і гадавыя планы гаёвы Уладзімір Мазурук, жыхар вёскі Старына ў гміне Дубічы Царкоўныя. Працуе ён у лясніцтве Чэхі Арлянскія. Пад яго наглядам ёсць „абходы“, якія складаюцца з трох лясных масіваў: Ядлоўка, Палічна і Вэрсток агульнай плошчы ў 1500 гектараў. У абходах ёсць школкі, у якіх работнікі вырошчваюць саджанцы ліпы, сасны, елкі, чорнага бэзу, дуба, лістоўніцы (можжэвя), туі, дзікай ружы і іншых дрэў і кустарнікаў. У мінулым годзе і сёлета быў пасаджаны лес на наябдобіцах ля Белай Стражы і Палічнай. Яшчэ будзе пасаджаны лес каля Войнаўкі. Добра ўзышлі сасонкі, пасеяныя на трох зрубах, між іншым ля шашы з Войнаўкі ў Вілюкі, дзе побач спамянутай шашы былі дэкаратыўныя дрэўцы амерыканскай чаромхі і рабіны.

Пры пасадцы лесу працавалі вучні мясцовых пачатковых школ: у Дубічах Царкоўных, Старыне і Палічнай, а таксама з Лясного тэхнікума ў Белавежы і з ліцэяў у Бельску Падляшскім. Школьнікі тутэйшых школ вельмі ахвотна збіраюць шышкі і дастаўляюць на пункты скупкі.

Уладзімір Мазурук любіць лес, яго прыгажосць у любую пару года. Можа аб ім многае што расказаць. Яму прысвяціў ён больш 20 гадоў свайго жыцця. Ёсць у тым і свая сямейная традыцыя. Гаёвым быў яго бацька Міхалай. Гаёвым працуе яго брат Міхал, які мае пад сваёй апекай піліцкі і галадоўскі лясы. Усе яны звязалі свой лёс, сваё жыццё з адным і тым жа надлясніцтвам у Бельску Падляшскім. У дабавак варта прыгадаць і тое, што стрыечны брат Уладзіміра — Васіль Мазурук працуе таксама гаёвым.

Я. Целушэцкі

НАШЫ САМАДЗЕЙНІКІ

„Дубочкі“

Такое імя прысвоілі песеннаму калектыву з Дубяжына ў час урачыстых хрысцін 31 кастрычніка 1976 года. Калектыў ужо быў тады добра вядомым. Ужо тады меў ён за сабой вялікае прызнанне і здабытую прыхільнасць не толькі сярод жыхароў Беласточчыны, але і другіх ваяводстваў нашай краіны. Шматлікія выступленні, удзел у розных культурных мерапрыемствах. Надоўга запамяталася меладычнае гучанне беларускай песні ў выкананні дубяжынскіх самадзейнікаў. І не толькі беларускай. Саліст Аляксандр Раманюк у гэтым жа 1976 годзе прымаў удзел у цэнтральным конкурсе на савецкую песню ў Зялёнай Гуры.

Парасткі дзейнасці на песеннай ніве ўзыйшлі на многа раней. Дубяжынскі калектыў мае сваю традыцыю. І то традыцыю вялікую. Першыя праявы дзейнасці паявіліся яшчэ ў 1957 годзе. Кіраўніком і духовай падтрымкай быў тады Пятро Нявінскі. Не было пастаяннага месца да проб. Адбываліся яны ў прыватных хатах. Выразна не хапала святліцы. Уключыліся ў бельскі харавы калектыў. Потым узнікла ініцыятыва стварыць калектыў у самім Дубяжыне. Усё ж такі да Бельска адлегласць вялікая. Праблема з даездам. Усё ж яны працуюць і не заўсёды ёсць час ехаць. А кожны калектыў (і не толькі), патрабуе падтрымкі. Кожны агонь пагасне, калі не дасыпаць дроў. Ініцыятыва не ажыццявілася. Надалей трэба было даязджаць. Шчасце ў тым, што члены калектыву былі моцна заангажаваныя. Хацелася спяваць. За песняй ішлі як за факелам. Калектыў вёў тады Георгій Шурбак. Выступалі. Цешылі людзей сваёй песняй.

У самім Дубяжыне калектыў заснаваўся толькі ў 1972 годзе. Вёў яго тады М. Артысевіч. Найбольшым дасягненнем быў удзел у „Фальклорных канфрантацыях“ у Сопаце.

Гледачы з Беластока надоўга запамяталі дубяжынцаў з „Конкурсаў беларускай песні““.

У 1975 годзе калектыў астаўся без кіраўніцтва. Праявіліся цяжкасці ў працы. Але калектыў не здаваўся. У гэтым жа годзе прыступіў ізноў да агляду „Беларуская песня“. Дапамагаў Янка Крупа. Дзякуючы яго намаганням і намовам да калектыву вярнуўся даўнейшы яго кіраўнік Пятро Нявінскі, які сёння з'яўляецца яго апекуном.

Зараз галасы хлопцаў з Дубяжына вядомыя па цэлай Беласточчыне і не толькі. Шкада, што толькі адны мужчыны. Але трэба верыць, што галасы А. Раманюка, М. Раманюка, П. Ігнацюка, Я. Томчука ці С. Супрунюка сваёй чароўнасцю заахвоцяць і жанчын.

Міхась Шаховіч
Фота аўтара

М. ШАХОВІЧ

З народных гаворак

багнюк — грыб прымурзанага жоўтага колеру з выгляду падобны да баравіка. Расце пераважна на сухім грунце, рудзе ў імху. О, багнюкі добры і сушаны і марынаваны. І мусіт з цэлу канэўку самых багнюкоў намарынавала. А в нас за багнюкамі чомся нэ ходят.

голубка — сыраежка. Голубкі до смажэння то нэ сомсім, але насоліті добрэ. А я то голубок нэ бэру, воны якось муцно крышацця.

гурчак — грыб, які выглядам поўнасцю нагадвае баравік, або падбярозавік, але сам з сям'і атрутных. Можна лёгка памыліцца. Адна толькі розніца, што ў тым месцы, дзе дакрануліся, асабліва пад шапкаю, чырванее. У смаку горкі. Чы ж ты нэ бачыш, што то гурчакі? Глэдь коб гурчакоў нэ назбірав, бо іх то тут повно, добрэ вважай.

воловы язык — грыб цёмначырвонага колеру з палопанай шапкай, якая набірае даволі вялікіх памераў, калі рэч ідзе пра паверхнасць, бо так заўсёды тонкая. Расце на сухіх месцах, пераважна пры кулінах верасу. Карэньчык тоненькі і нізкі. Характэрным ёсць тое, што ўнутраная частка шапкі нагадвае сваім выглядам язык вала і трэба яе скрабаць ножыкам. Дэсь тэпэр то воловых языкоў нэ відно, а воны добры. Хоч волового языка, бо я нэ бэру? От дурэнь, то ж воловы язык добры.

кобыльніця — грыб, які ў польскай мове называюць ольшувкай. Расце каля вольх, але не толькі. Некаторыя лічаць яго добрым, іншыя адносяць да сям'і атрутных. Адно толькі вядома, што трэба некалькі разоў адварваць. Дэсь нэкоторы тые кобыльніці збірают. А ну іх з кобыльніцямі, коб ужэ грыбоў нэ было, а то хоч косою косі.

(Гародчына, Нараўская гміна)

Дзядзьку Квасу

Прызнаюся, што Дзядзькава палоска спярша мяне зацікавіла. Потым пачала нерваваць.

Каму і нашто гэта патрэбна? Ці малады паэт, кіруючыся крытыкай Дзядзькі, знойдзе ў ёй тое, што трэба? Што можа скарыстаць малады чалавек з паслання Дзядзькі Кваса „Да адукаваных“? „Дурная мода сучаснага вершаскладання, як кожная мода, аджыве свой час і знікне, пакінуўшы брудны след у літаратуры нашага часу“.

Ужо сам факт напісання такіх слоў сведчыць аб яго любві да свайго народа, неабыякавасці да яго літаратурных вартасцей. І да каго гэтакая мова? Да адукаваных, ці да тых, як пісаў В. Швед, што не разумеюць сучаснай паэзіі. Гэта праўда, што апошнія гады прынеслі нам шмат вершаў, як пісаў Гайдук, „ні да складу ні да ладу“, але гэтая з'ява не абазначае бруднага следу ў нашай літаратуры. Кожны паэт мае свой стыль, паводле якога піша і нікому не можна накінуць „яшбуршчыны“, „баршчыны“, „чыквіншчыны“ ці іншых напрамкаў. Хаця ўплыў чужой паэзіі відаць у кожнага маладога паэта.

Дзядзька Квас усіх паэтаў вяжа на пучкі, абзывае іх Моськамі, даказвае, што яны (паэты) абзываюцца Пушкінымі, геніямі, арламі. Тут Дзядзька Квас, бы раз'юшаны бычок, які ўпершыню вырваўся на волю, шукае сваёй ахвяры, бадзе рагамі, топча капытамі, трэпле напрамах, не лічыўшыся ні з кім і ні з чым.

Аднак, трэба ўявіць, што „Ніву“ чытаюць не толькі ў нашай краіне, але далёка за яе межамі, і чытачы напэўна будуць здзіўлены, што ў нашым літаратурным асяроддзі пануе нейкі хаос, што нашы літаратары гатовы пазагрызацца. І цікава запытацца Дзядзьку Кваса, супраць каго (і на што) робіць ён у сваё гняздо? Калі ўжо ўзяўся за крытыку, выкажы вартасці ці недахопы літаратурных твораў, падай маладым людзям руку, падтрымай іх на духу. То не: знеахвочвае іх, забівае ў іх апошнюю іскру надзеі.

Літаратурны агляд Дзядзькі Кваса гэта не крытыка, якая ўсё ж такі абмяжоўваецца нейкімі рамкамі, гэта іронія, з'едлівая насмешка, пасквіль, якога не спатыкалася ў нашай літаратуры.

Возьмем агляд твора „Мы так блізка сябе“ паэтэсы Надзеі Артымовіч. Дзядзька Квас замест паказаць вартасці і недахопы твора, з насмешкай піша: „Мондра зрабілі. Крычучы маглі б спужаць сонца, гаварыў Гаўрыла балюча, спазіраў калюча, дзякуй богу дайшло да пажаданых скуткаў. От табе маеш, па ўсім“. Па часці можна было б прабачыць гэта старому, але гэтага, што напісаў Дзядзька Квас: „Што людзі? У гэтым дзеле апошні дурань ці вялікі мысліцель ператвараецца ў скаціну“ не можна прабачыць. Гэта яўная знявага маладых людзей, гэта абраза кахання, якое з'яўляецца асноўнай падставай трываласці нашых сем'яў.

Ці можна піць неба як лякарства? Ці можна кагось выставіць да ветру, ці хапаць вецер? Ці можна трымаць сонца, як футбольны мяч? Напэўна можна, гэта метафары. Гэты сум паэтэсы па страчаным будзе спадарожнічаць ёй да канца жыцця. Бо кожны чалавек мае нешта страчанае, далёкае, мілае, каханае, па чым сумуе і чаго заўжды шкадуе. І ў пэўным моманце псіхічнай дэпрэсіі, гэты сум — як бальзам на душу.

Дзядзька Квас у кожнага паэта бачыць самыя чорныя бакі. На Бандарку не аставіў сухой ніткі. Найгорш дасталася курыцы, што не хацела ісці пад нож. Дзядзька Квас прапануе Бандаруку, каб поле запісаў натарыусам, курэй гадаваў, стол вымыў дачыста, абзывае паэта язычнікам. Ці гэта ацэна паэтычнага твора? Ці гэта яўная, з'едлівая насмешка? І выходзіць, што не паэты астаўляюць брудны след у літаратуры нашага часу, але Дзядзька Квас з бруднымі ботамі ўлез у чысціню нашай паэзіі.

А ці гэта не абсурд напісаць такую ацэну Алесю Свіську. Калі чалавек не можа спаць, калі глядзіць у неба, як бы там шукаў таямніцы свайго (людскога) існавання, хоча пазнаць сусвет, калі яго хвалюе думка штодзённага быцця, але для людзей, як Славацкі, мае твар аднолькавы, „цішэ блэнкіту“, тады пры чым тут астраном і неажарэбленая кабыла, пры чым тут музыкальныя слёзы і п'яніца з дзіркай у сэрцы?

(Працяг на стар. 7)

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

САМОЦВЕТЫ

ФОТА ПА ЗАКАЗУ

Заказвала Ірэна Несцярук з Дубіч Царкоўных.

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: К. перад шлюбам купіў тры гектары зямлі. Пасля шлюбу з Ф. і ў час супольнага жыцця ён, даведаўшыся, што прыватная ўмова куплі няважная, пасля дваццаці год звярнуўся да суда з патрабаваннем сцвярджэння, што ён набыў уласнасць з-за даўнасці. Яго патрабаванне суд вырашыў станоўча. У 1977 годзе К. развёўся з сваёй жонкай. Ф. патрабуе падзелу супольнай маёмасці, улічваючы ў яе гэтыя тры гектары зямлі. Ці мае яна права на гэту зямлю, паколькі суд сцвердзіў, што ўласнасць на яе набыў з-за даўнасці толькі К.?

АДКАЗ: Калі зямля куплена нефармальнай умовай перад шлюбам, права ўласнасці з-за даўнасці, калі тэрмін даўнасці прыпадае на час супольнага жыцця, набываюць муж і жонка. Аднак, калі б у часе судавядзення жонка брала ўдзел у справе як удзельніца судавядзення і не супрацьлялася, каб уласнасць сцвердзіць выключна на карысць мужа, правамоцнае рашэнне суда будзе абавязвадь пры падзеле супольнай маёмасці і зямля будзе прызнана як выключная ўласнасць К. Калі ж Ф. не брала ўдзелу ў судавядзенні, у час якога была сцверджана ўласнасць К. на гэту зямлю, суд, які будзе дзяліць супольную маёмасць, залічыць зямлю да супольнай уласнасці.

ВЕР-НЕ ВЕР

Дарагі Астроне! Пішу да цябе пісьмо першы раз і хачу, каб ты мне адпісаў на мой сон.

А сніласе мне вось так. Папа прыйшоў дахаты з нейкім хлопцам. Гэта быў мой хлопец, якога я кахаю. Бацька завёў яго ў вялікую хату і пасадзіў за сталом, а сам сеў з другога боку стала. Янка выняў усе кніжкі і рабіў урокі. Мама кажа, што гэты хлопец будзе ў нас на станцыі. Праз паўгадзіны я ўвайшла ў той пакой, дзе сядзеў Янка і стала прыглядацца на яго почырк. І стояла калля яго, села каля яго на крэсле. Глядзела я то на яго, то на яго почырк. Калісьці я ад яго атрымала пісьмо і не ведаю, ці гэта ён пісаў. Янка свой сшытак то адкрываў, то закрываў. Мы глядзелі адзін на другога, але не гаварылі ні слова. Дарагі Астроне, адпішы мне, добры гэта ці дрэнны сон.

Ірэна

Ірэна, сон твой сведчыць аб тым, што чакаюць цябе поспехі ў навуцы, светлае, свядомае жыццё. Хлопец будзе табе, бадай, блізкі.

Астрон

P.S. Дзяўчаткі дарагія, Астрон вас моліць: не пытайцеся, ці выйдзеце замуж за хлопца, які вам прысніўся. Каб адказаць на гэта пытанне, недастаткова ведаць сон. Астрон мусіў бы прынамсі ўбачыць твайго хлопца і пагаварыць з ім.

А.

Этнаграфічнае акенца

Драўлянае будаўніцтва з міжваеннага перыяду ў Драгічыне над Бугам.

Фота М. Гайдука.

Сардэчныя тайны

Дарагое Сэрцайка, немаладая я ўжо, 37 гадоў закончыла, але адзінокая. Калі была маладая, хлопцы трапляліся, але замуж нейк не выпала. Маю добрую працу, кватэру, але жыць адной усё ж сумна. І пазнаёмілася я з мужчынам, старэйшым за мяне. Жанаты ён, але гаварыў, што з жонкай не жыве даўно, што возьме развод. Да мяне прыходзіў як да свайго дому, але з разводам не спяшаўся. Так цягнулася амаль год. І сталася бяда. Я зацяжарыла. Калі яму сказала, ён ужо больш не паказаўся. Я пайшла да яго на работу, і тут даведалася, што ён хутка адсюль выязджае, бо сюды ён быў толькі аддэлегаваны, а жонка да яго сюды прыязджала і ніхто на прадпрыемстве не чуў, што ён з ёю не жыве. Я зусім заламалася. Не ведаю, шукаць яго, ці не? Ці перарваць цяжарнасць і жыць далей адзінока? Падумала, нараджу дзіця і буду сама гадаваць. Але калі маме сказала, дык яна на мяне накінулася, каб я як найхутчэй да лекара ішла і цяжарнасць перарвала, бо гэта ж, кажа, вялікі сорам радзіць дзіця без мужа. Я ўжо зусім разгубілася і пастанавіла яшчэ з табой, Сэрцайка, параіцца.

Надзя з Беластока

Надзя! Шукаць яго, калі ён хаваецца, няма сэнсу. Тым больш, што ён жанаты і, відаць, і не думаў аб разводзе. А да цябе хадзіў, бо выгадна яму было, паколькі жонкі на месцы няма. Ці ж мала так робяць? Нарадзіць дзіця, на маю думку, варта. Ты ўжо немаладая, замуж не вядома ці выйдзеш. А адзіноцтва, пэўна, сумнае і нецікавае, ды й будзе з часам паглыбляцца яшчэ. А калі ты народзіш дзіця, будзеш мець пры сабе самага любага і блізкага чалавека, будзеш мець каму жыць і апору сабе на старыя гады.

Сэрцайка

Куток практычных ведаў

І ШАПКА ВАЛАСАМ ШКОДЗІЦЬ

Што рабіць, калі валасы ў нас не наймацнейшыя і наогул такія, што „раскручваюцца яшчэ на валіках". Летам справа яшчэ прасцейшая, зімой жа многія жанчыны не здымаюць шапкі з галавы ў кіно, у кафэ, у гасцях. І што тут здзіўляцца?! Напэўна лепш выглядаюць яны ў шапцы, чымсьці са сваімі смутнымі тлустымі валасамі. Асабліва шкодзяць валасам футравыя шапкі.

Перад наступленнем зімы кожным валасам прыдалася б парада дэрматолага, а таксама модная стрыжка ў добрага парыкмахера. Магчыма, што пасля такіх аперацый „вечная" шапка акажацца зусім непатрэбнай. Калі шапка не выкарыстоўваецца з мэтай аховы галавы перад холадам, а ў мэтах дадатку да вопраткі, то церпяць на гэтым толькі валасы. Таксама і парыкі можна насіць толькі аварыйна. У футравай шапцы, якая хаця і грэе дасканала і падыходзіць да твару, валасы не „дыхаюць". Ізаляваныя ад ветру і паветра, замкнутыя ў цёплай вільготнай „каморы" паміж скурай галавы і падкладкай, яны прасякнуты потам і лоем, выдзяляемым скурай. Гэтаксама выглядала б справа, калі б мы насілі шапкі са скуры і штучнага футра. Лепшыя ўжо фетравыя берэты, але і яны прапускаюць занадта мала паветра, доступ да скуры і валасоў якога неабходны, бо выклікае свабоднае параванне поту.

Але ўсё тое, што зроблена з нітак (ці на фабрыцы, ці ў хаце) мае вялікія вочкі, якія робяць шапку праветнай. Дык калі хто ўжо вымушаны пастаянна насіць штосьці на галаве, няхай носіць тое, што бачым сёння на нашых здымках.

Эскулап

ТАЙНЫ ДРУГОЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ

ЮЛІУС МАДЭР

СКАРБ „ЧОРНАГА ОРДЭНА"

Звычайна добра інфармаваная газета „Лінцэр фольксблат" пісала 1 верасня 1959 г.: „Спіс даверaных асоб (намеснікаў на тайнай нарадзе ў Страсбургу ў 1944 г. — Ю. М.) быў па загаду Кальтэнбрунера скінут на дно возера Топліц. Відныя прамыслоўцы Федэратыўнай Рэспублікі Германіі дабіліся ад „Штэрна" таго, чаго не змаглі дабіцца Адэнауэр і Шрэдэр (тады міністр унутраных спраў ФРГ. — Ю. М.)". Газета „Фольксштымэ" паведамляла 26 кастрычніка з Вены: „Аб тым, як заходнегерманскім фінансістам удалося дасягнуць сваёй мэты, адкрыта выказваліся супрацоўнікі „Штэрна", раззлаваныя нечаканым спыненнем пачатай імі справы. Яны лаялі свайго выдаўца за гандлярскі дух і гаварылі, што ён дорага ўзяў за спыненне пошукаў". Заходнегерманская газета „Тэлеграф" даведалася, што „прадстаўнік фірмы Круп вёў у Гамбургу перагаворы з выдавецтвам „Штэрн".

Штурмбанфюрэр СС Фрыц Швенд (ён жа Фэдэрыка Вендыг, ён жа — Туры), адзін з тых нямногіх, каму добра вядома, што іменна ляжыць на дне возера Топліц, пісаў: „Але самае важнае — усе гэтыя дакументы. Давядацца пра нумары тайных бягучых рахункаў — значыцца даведацца, хто з фюрэраў трэцяга рэйха яшчэ застаўся ў жывых. Дастаткова ўстанавіць, што хтосьці атрымаў золата для Мартына Бормана, каб ведаць, што і ён усё яшчэ жыве дзесьці на зямлі... Ёсць шмат былых нацыстаў, якія цяпер займаюць значныя пасты на ўрадах Заходняй Германіі і Аўстрыі і працідзейнічаюць пошукам 40 скрынь у возеры Топліц. Гэта лёгка растлумачыць". Швенд дадае: „У іх схаваны тайны, якія здольны загубіць не адну пасляваенную кар'еру".

Але якімі б ні былі важнымі дакументы, якія тояцца пад воднай роўняддзю возера, нас цікавіць у першую чаргу дзес сотні кілаграмаў дакументаў, якія ўжо выняты са дна возера Топліц.

Што ж адбылося з тым, што знаходзіцца ў гэтай скрыні? Калі звесці ў адзінае скупыя апублікаваныя звесткі, атрымліваецца наступны малюнак.

Саветнік міністра ўнутраных спраў заходнегерманскай зямлі Гесэн Адольф Веніг, які ўваходзіў у састаў экспедыцыі „Штэрна", праявіў асаблівa моцную цікавасць іменна да дакументаў. У Аўстрыі стала вядома, што „ўскрыццё скрынь і агляд матэрыялаў, што знаходзіліся ў іх, праводзіліся зусім не так уж асцярожна, як гэта сцвярджаласа. Не ўсе скрыні ўскрываліся ў прысутнасці (аўстрыйскай — Ю. М.) жандармерыі і прадстаўнікоў (аўстрыйскага — Ю. М.) міністэрства ўнутраных спраў. Часта тое, што знаходзілася ў скрынях, спачатку „праглядвалі" і „ўпарадкоўвалі" супрацоўнікі „Штэрна". Яны ж свядома ўхіліліся ад адказу на пытанне, ці выяўлены імі сярод дакументаў Галоўнага ўпраўлення імперскай бяспекі матэрыялы, якія кампраметуюць асоб, што займаюць цяпер у Заходняй Германіі высокія пасады.

Бонскія органы, як мяркуюць, дабіліся ад аўстрыйскіх улад справаздачы аб канфіскаваных эсэсаўскіх дакументах, і частка гэтых дакументаў, што знойдзены ў возеры Топліц, ужо знаходзіцца ў заходнегерманскіх сакрэтных архівах. Паведамленні гэтыя абвергнуты не былі.

Кампетэнтныя аўстрыйскія органы не апублікавалі ніякага вопісу канфіскаваных імі нацысцкіх дакументаў, нягледзячы на тое, што орган Камуністычнай партыі Аўстрыі газета „Фольксштымэ" сваім паведамленнем пра знаходку адразу ж прыцягнула да яе ўвагу ўсёй сусветнай грамадскасці. „Можна з непрыхаванасцю чакаць, ці апублікуюць аўстрыйскія ўлады гэтыя дакументы", — пісала яна 11 жніўня 1959 года.

Міністэрства ўнутраных спраў Аўстрыі не дазваляе грамадскасці азнаёміцца са знойдзенымі дакументамі Галоўнага ўпраўлення імперскай бяспекі. На сваё запытанне аўтар гэтых радкоў 12 снежня 1963 г. атрымаў ад міністэрства ўнутраных спраў адказ, што знойдзеныя дакументы перададзены аўстрыйскай дзяржаўнай паліцыі і цяпер знаходзяцца ў яе: у азнаямленні ж з імі адмоўлена з прынцыповых меркаванняў. Паколькі вядома, што заходнегерманская служба шпіянажу мае сваіх людзей у аўстрыйскім міністэрстве ўнутраных спраў, не выключана, што іменна гэтым фактам і тлумачыцца такая пазіцыя цэкаторых яго афіцыяльных прадстаўнікоў.

Хоць „Штэрн" публікаваў свой падрабязны „экстра-рэпартаж" з працягам у 15 нумарах, на многіх старонках, з вялікай колькасцю ілюстрацый, а ўсе

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

ТРЫБУНА чытачоў

ВАЖНАЯ КАМІСІЯ

У Гайнаўцы адбылася V сесія Гміннай рады нарадовай. Яна паклікала гмінную камісію грамадскага кантролю. Камісія будзе праводзіць кантроль і каардынаваць дзейнасць усіх іншых грамадскіх камісій, якія дзейнічаюць пры ГСе, банку спулдзельчым і СКРах. Камісія складаецца з 9 асоб, старшынстве — Людміла Кудэрская.

Э. Вайсковіч

ДОБРЫ ПАЧАТАК

Сельскагаспадарчая суполка пры СКР у Гарадку арганізавалася вясною 1976 года. Мае яна 1900 га агульнай паверхні палёў, у тым ворнага поля 1604 га і лугоў — 467. Сеюць збожжа, рапак, пашавыя расліны, бульбу і горкі лубін.

У вёсцы Залукі суполка мае хлеўню маціцераў, а ў вёсцы Бялевічы — тучарню. У хлеўні цяпер знаходзіцца 115 штук маціцераў. У Бялевічах будынак на прадукцыю 800 штук тучнікаў. **(г)**

ВАПНАВАННЕ

Як паказалі доследы, вапнаванне глебы трэба праводзіць абавязкова, бо інакш зямля заўчасна дастае карозіі. Недахоп вапна адчуваецца і ў плёнах.

Дубіцкая гміна стараецца ўсімі сіламі вапнаванне глебы праводзіць хутка і спраўна, і таму не спіць мясцовы пункт механізацыйных паслуг. Яго кіраўнік Аляксандр Янчук штодзённа кіруе на гэтую важную працу сваіх найлепшых трактарыстаў. Усімі работамі кіруе кіраўнік сельскагаспадарчай службы гміны — Раіса Старасельнік.

П. Д.

ФУТБОЛ ПАПУЛЯРНЫ

Пры дубіцкім гуртку СЗМП добра працуе ЛЗС „Бліскавіца". Найбольш прысвячае часу футболу. У сярэдзіне жніўня ў Гайнаўцы на стадыёне „Пушчы" дубіцкія футбалісты разыгралі матч з гайнаўскай камандай, яка існуе пры прадпрыемстве драўлянай прамысловасці. Дубіцкая „Бліскавіца" выйграла 4:2. У той жа дзень адбыўся матч „Бліскавіцы" з камандай вёскі Арэшкава і дубічане перамаглі 2:0.

Ваяводскія элімінацыі адбыліся ў Лапах, дзе „Бліскавіца" сустрэлася з беластоцкімі спартсменамі „Понар Бяль". Тут дубіцкія футбалісты псіхічна не вытрымалі, хаця на пачатку ігралі добра. Беластачане перамаглі 5:3.

Поспехі дубіцкіх футбалістаў, як відаць, добрыя і яшчэ не адзін раз яны пакажуць сваё майстэрства. Словы падзякі належаць кіраўніку „Бліскавіцы" Яўгеню Кірылюку і капітану каманды Славаміру Млодзяну, якія найбольш папрацавалі над маладымі дубіцкімі спартсменамі.

М. Панфілюк

афішныя тумбы Заходняй Германіі былі заклеены плакатамі, якія рэкламавалі гэты рэпартаж, але той, хто не даваў збіць сябе з толку рэкламнай шуміхай, а старанна аналізаваў матэрыял, не мог не заўважыць, што ў некаторых істотных пунктах гэтых „заснаваны на фактах рэпартаж" быў яўнай фальсіфікацыяй. Так, напрыклад, замест сапраўдных імёнаў гангстэраў з СД у большасці выпадкаў фігуравалі іх псеўданімы. Насуперак сваім шырокавяшчальным абяцанням, „Штэрн" і яго рэпарцёр Лёдэ палічылі за лепшае не публікаваць усіх вынікаў расследавання і не ўступаць у канфлікт з падпольнай арміяй нацысцкай службы бяспекі, якая здаецца ўсемагутнай. Да таго ж, як заявіў аўтару былы штурмбанфюрэр СД Фрыц Швенд, у пісьме з Лімы ад 26 сакавіка 1964 г. Лёдэ, які цэлымі гадзінамі распытваў яго аб практыцы гімлераўскай сакрэтнай службы, быў „куплен" Шпітцам і Ленцам, а сваім рэпартажам і атрыманымі ад мяне звесткамі загроб кучу грошай.

Што ж датычыць выдаўца „Штэрна" Буцэрыуса, то за гэты рэпартаж пра возера Топліц ён страціў ласку лідэраў адэнаўэраўскага ХДС, і ў лютым 1962 г. яму прыйшлося адмовіцца ад свайго мандата дэпутата бундэстага і нават выйсці з гэтай партыі.

(Працяг будзе)

ДЛЯ 120 ДЗЯЦЕЙ

На пачатку новага школьнага года было перададзена ў карыстанне новае прыфабрычнае прадшколле ў Гайнаўцы на вуліцы Вызвалення. Кошт пабудовы — 8.700 тысяч зл. Паколькі будаўлянае прадпрыемства не прыняло ў план гэтай інвестыцыі, дырэкцыя Гайнаўскага прадпрыемства драўлянай прамысловасці вырашыла, што пабудуе прадшколле ўласнай брыгадай, гаспадарчым спосабам. Пабудова ішла два гады, а кіраваў ёю А. Цалка.

І вось маем новае прыгожае прадшколле на 120 дзяцей. Першынства пасылаць туды сваіх дзяцей маюць жанчыны, якія працуюць у ГППД. Але прадшколле прыняло таксама дзяцей, пражываючых на пасёлку.

Э. Вайсковіч

Хто забярэ халадзільнікі?

У апошні дзень жніўня даваўся мне пабываць у Трасцянцы ў гміне Нараў. Зайшоў я ў прамысловую краму. Калі ў краму гэту зойдзе чалавек дзесяць, тады там няма дзе пакрунуцца. Пачаў я гутарку з прадаўшчыцай і даведаўся, што сапсаваныя халадзільнікі, 5 штук, ужо больш, як год часу стаяць у краме і няма каму іх забраць. Халадзільнікі тыя займаюць месца і перашкаджаюць у працы. А ўжо некалькі гадоў у краме знаходзіцца 200-літровы парнік. На вёсцы такога ніхто не купіць. Трэба б яго таксама забраць. Варта, каб ГС у Нарве, як найхутчэй заняўся гэтымі справамі.

М. Лук'янюк

Малочная крама

Акруговая малочная спулдзельня ў Гайнаўцы мае сваю бранжавую краму на вуліцы Варынская, насупраць новага пасёлка Міленіум. У краме вялікі выбар розных малочных вырабаў: малако, смятана, масла, розныя гатункі сыраў. У краме чыста і парадак. Найбольш пакупнікаў збіраецца тут у нядзелю. Але абслуга спраўна ідзе.

Калісьці я пісаў аб пустазеллі, што расло на клумбах вакол гэтай крамы. Сёння паведамляю, што на клумбах растуць розныя кветкі, зусёды выпалатыя і прыгожыя.

Вірскі

Хуліганам—высядка!

Як паводзяць сябе некаторыя асобы ў цягніках на лініі Белавежа-Беласток пісала ўжо шмат карэспандэнтаў „Нівы". Ці штосьці аднак прапавілася пасля гэтых сігналаў? А дзе ж там!

Еду, вось нядаўна раннім цягніком у Беласток. У вагоне традыцыйна брудна, але гэта выходзіць па далейшы план, калі паглядзець і паслухаць едучых людзей. Каля мяне сядзяць чатырох дарослых людзей. Граюць у карты і штораз хтосьці з іх пасылае пару нецэнзурных слоў. Лаўку перада мною аваладалі п'яныя (дзе яны ўжо паспелі?). На ўвесь голас расказваюць брыдкія анекдоты. На прыпынку ў Арлянцы садзяцца ў вагон тры цалкам п'яныя хлапчукі ў прызыўным узросце. Вылююць на ўсё горла, адчыняюць у руху дзверы, высоўваюцца з іх, затым пачынаюць танцаваць у калідоры. Добра, што далёка не ехалі. Выселі ў Бельску.

Даволі прыкладаў. Той, хто ездзіць на гэтым шляху, добра з усім гэтым азнаёмлены. Шкада толькі, што не даўся азнаёміцца з прыведзенымі і не прыведзенымі фактамі СОКістам. Колькі разоў я ездзіў з Белавежы ў Беласток і назад, нікалі іх не бачыў, каб кантралявалі, як захоўваюцца ў вагонах падарожныя. А шкада! Бо толькі яны могуць прывесці непаслухмяных і некультурных падарожных у парадак. Супольна з тымі, хто спакойна ездзіць цягнікамі, дамагаюся ўвесці на лініі Белавежа-Беласток частыя кантролі служачых СОК.

Н. Байко

У адказ Ул. Сідаруку

У 34 гумары „Нівы" ад 20 жніўня 1978 г. быў надрукаваны артыкул Уладзіміра Сідарука „Для дабра супольнай справы". Змешчаныя ў ім думкі сталі пэўным штуршком да дыскусіі. Прызнаюся шчыра, што першымі чытачы звярнулі мне ўвагу на „Адгалоскі". Якраз была пятніца перад пачаткам новага школьнага года і прэсу аставілі на вечар. Два дні перад першымі ўрокамі ў школе, гэта так, як у земляроба пры ўборцы збожжа (асабліва ў гэтым годзе). Аднак вечарам пацікавіўся думкамі калегі.

Дарагі сябра! Праўду напісаў М. Лук'янюк у вершы „Да карэспандэнтаў". І добра, што вы прызываеце да сістэматычнага супрацоўніцтва ўсіх нас з газетай. Але вашае сцвярджэнне „...супрацоўніцтва з „Нівай" лічыў былым бы гульню ў „жмуркі" — надта неасцярожнае. Я ніколі з „Нівай" у жмуркі не іграў. А супрацоўнічаў заўсёды, калі меў на гэта час і на меры сваіх сіл. Далей пішаце: „...нашы мінулыя лаўрэаты Мікалай Няплоха і Аляксандр Закройшчык. Першы недзе зусім западзецца, а другі толькі піша „ад свята". Чаму? На маю думку, то ім хацелася паказацца ў сваім асяроддзі пераможцамі ў конкурсе „Карэспандэнт года". І зрабілі сваё. А цяпер адпачываюць быццам героі. А ці так быць павінна?"

Вострыя гэта словы, але на маю думку, надта плыткія. Сваё зрабілі? А ці то дрэнна? А справа асяроддзя, гэта шырокая праблема. Па-мойму аднагадовая перамога ў конкурсе не ставіць чалавека героем у гміне, ці вёсцы. Гэта толькі дробненькая частка грамадскай дзейнасці. Перш за ўсё службовыя абавязкі, потым многа другіх грамадскіх пачынаў і работ, а мараль чалавека тут таксама важная. І калі б ацаняць кагось, дык трэба ўсё гэта ўзяць пад увагу: Думаю, што паважаны сябра не ведае дакладна маёй грамадскай працы і неспраўядліва назваў героем адпачынку. А ці то ваша справа, колькі я пішу ў „Ніву" і ці вы маеце ацаняць усіх карэспандэнтаў, як гэта зрабілі? Мо рэдакцыя вас прасіла? Я прапаную аставіць такую тэму на з'езд. Бо навошта мяшацца ў мае ўнутраныя справы — колькі я пішу? Гэта мая справа. Колькі ж беларусаў зусім не піша ў „Ніву". Ці ў такім тоне да іх звернемся, ці зробім закід?

І далей. Справа колькасці матэрыялаў і хвальбы дзяржаўных працаўнікоў. Я яшчэ не меў матэрыялаў ненадрукаваных. Грамадскія абавязкі ва ўладах гміны наводзяць заўсёды на актуальныя тэмы. Калі ідзе аб хвальбу, дык гэта не ў тым, каб камусьці падлізацца. Трэба, проста, шырэй глядзець на жыццё. Не трэба бачыць усё дрэнным. Пасля шматгадовай дзейнасці нашых палітычных і адміністрацыйных улад, вырасла добрая кадра, кіруючая гаспадаркай і грамадствам. Ёсць недахопы і ёсць дрэнныя людзі. Трэба крытыкаваць. Я за тым цэлым сэрцам. Але трэба паказаць людзей і добрай работы. Крытыка павінна быць выхаваўчай. Пахвала адыгрывае таксама важную ролю. А найлепш ацаніць грамадства і карэспандэнта і хвалена працаўніка, калі надрукуецца матэрыял. Калі я пішу са свайго асяроддзя, тым больш думаю, ці пахваліць ці не. І тут вашы апошнія сказы вельмі трапныя. Я за тым: пісаць справядліва і прадумана.

І канчаючы, думаю, што не абразіў вас, сябра Сідарук, а проста нешта выясніў, адносна сваёй асобы. З „Нівай" не зрываю, як герой мінулага года, пісаць буду паводле маіх магчымасцей, трактуючы гэта, як маю ўнутраную справу.

Хто будзе першым у гэтым годзе? Ці то ўжо аж цяпер думаць? Па-мойму, хто найлепш будзе пісаць. Жадаю ўсяго найлепшага, а мо і першага месца. Не трэба спрачацца, бо гэта не выходзе, а часта зражае людзей. Лепш сустрэнемся на з'езде і там пагутарым. Усіх карэспандэнтаў „Нівы" заахвочваю пісаць больш і цікавей. Трэба дапамагчы журналістам і адначасова больш і глыбей паказаць жыццё і працу беларусаў у нашай краіне для супольнага дабра — сацыялізму.

Аляксандр Закройшчык

ГАСПАДЫНІ БЕЛЬСКАЙ ГМІНЫ

СКР у Бельску налічвае 52 гурткі вясковых гаспадынь, разам 1726 членаў. Як спецыяліст да спраў КГВ працуе тут Люцына Войцюк. У гэтым годзе быў сарганізаваны конкурс „Больш малака высокай якасці". Приступіла да конкурсу 40 КГВ — 612 гаспадынь. У першым аглядзе першае месца было прызнана гуртку ў вёсцы Сакі. Актыўны гэта гурток, яго старшынёй з'яўляецца Ніна Шаховіч. Другое месца заняў гурток з Лубіна Касцельнага — старшыня Станіслава Сарнацкая, трэцяе месца — гурток з Райска — старшыня Марыя Іванюк. Аб Райску яшчэ трэба сказаць, што па ініцыятыве Марыі Іванюк у вёсцы быў сарганізаваны беларускі мастацкі песенны калектыў. Вядзе яго Пётр Нявінскі — вядомы музыкант. Калектыў з Райска выступаў на фэстыне ў Літвінавічах, гміна Нурэц-станцыя.

Другі конкурс, які быў сарганізаваны сярод жанчын, называўся „Больш кветак і фруктаў". Да конкурсу прыступіла 38 КГВ з 362 асобамі. Зімой і вясной працавала ў вёсцы Храбалы школа здароўя. Лекцыі вёў лекар Мікалай Паплаўскі.

У 12 вёсках былі сарганізаваны дзяцінцы.

Я асабіста ў некаторых вёсках гміны праводзіў гутаркі на тэму гігіены ў хаце і на панадворку, а таксама аб прафілактыцы жаночых хвароб. Гутаркі гэтыя вельмі жанчынам падабаліся. Такія гутаркі былі праведзены ў вёсках Аўгустова, Дубяжын, Кошкі і Лёўкі. Жанчыны сцвярджалі, што добра было б, каб ГС у Бельску арганізаваў больш такіх гутарак.

інж. **В. Ф. Рудкоўскін**

(Працяг са стар. 5)

Дзядзьку Квасу

Ні богу свечка, ні чорту качарга. Гэта нічога не навучыць. Хаця Дзед Кастусь у асобе Дзядзькі Кваса бачыць аднадумца. Кастусь, таксама, як і Квас, громіць нашых „пушкінцаў", патрасае цэлым парнасам, кідае вялікі камень унутр, які мае ўстрасануць сумленнем „ямбурыцаў", бы блудных сыноў, каб вярнуліся на родную ніву.

Крытыка мусіць быць вострая, але не варожая, павінна быць сяброўская, сардэчна-цёплая. Не можна адных гладзіць па галоўцы, бы дзяцей, а на другіх сабак вешаць, толькі за тое, што шукаюць новых дарог у сваім жыцці, шукаюць новых напрамкаў у літаратуры, новых стыляў і формаў.

Не хацеў я тут дапячы Дзеду Кастусю ці Дзядзьку Квасу, часта трэба людзям прабачыць. Мо, сапраўды, не ведаюць, што робяць?

Уладзіслаў Дваракоўскі

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Да заметкі „ЯШЧЭ РАЗ ПРА СВЯТЛІЦУ Ў ВОЙНАЎЦЫ", „Ніва" № 35/1174 ад 27 жніўня 1978 года.

Адказвае: URZĄD GMINY W DUBICZACH CERKIEWNYCH.

W odpowiedzi na notatkę prasową pt. „Jeszcze raz o świetlicy w Wojnówce" z 35/1174 numeru tygodnika „Niwa" z dnia 27 sierpnia br. Urząd Gminy w Dubiczach Cerkiewnych informuje, iż obecnie jedna sala budynku jest użytkowana przez miejscowych członków koła ZSMP. Do końca października bieżącego roku pomieszczenie to zostanie pomalowane i wyposażone w stoliki i krzesła. Pozostała część budynku nie jest wykończona z powodu braku środków finansowych.

W 1979 roku budynek świetlicy zostanie oddany do użytku w całości i będzie w nim urządzony klub „Rolnika".

Z up. Naczelnika Gminy
Grzegorz Szwarc
Dyrektor GOK

Да заметкі „ВАРТА ПАДУМАЦЬ", „Ніва" № 33/1172 ад 13 жніўня 1978 года.

Адказвае: PKP STACJA KOLEI PAŃSTWOWYCH W HAJNÓWCE.

W odpowiedzi na notatkę prasową pt. „Warto pomyśleć" z 33/1172 numeru tygodnika „Niwa" informuję, że występowałem o założenie zegarów do Oddziału Ruchowo-Handlowego w Siedlcach, jednak są trudności z ich otrzymaniem. Ponownie zwróciłem się o zainstalowanie dwóch zegarów elektrycznych na peronach i jednego w poczekalni do Dyrekcji Rejonowej Kolei Państwowych w Białymstoku. Z chwilą otrzymania odpowiedzi poinformuję Redakcję o sposobie załatwienia i ewentualnym terminie zawieszenia zegarów.

Zawiadowca
Bazyli Laszuk

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Імпартгумар

ЭКСПЕРЫМЕНТ

Неяк адзін даволі вядомы вучоны, інакш як чараўнік яго не назавеш, вынайшаў пасля доўгіх пошукаў чароўны эліксір, пры дапамозе якога жывую істоту можна было ператварыць у што пажадаеш. Спачатку ён выпрабаваў сваё чароўнае зелле на звярах: мноства разоў ператвараў пацука ў тыгра, тыгра ў слана, слана ў муху, муху ў вала і ўрэшце вырашыў рызыкнуць на людзях.

Будучы чалавекам сучасным, ён распачаў свой эксперымент па строга навуковых метадах: даручыў супрацоўнікам інстытута па вывучэнню грамадскай думкі знайсці яму трох чалавек, тыповых для свайго часу. І вось пасля шматлікіх псіхалагічных і статыстычных абследаванняў і разлікаў такія выявіліся і выказалі свае пажаданні.

Першаму захацелася стаць мільянерам. „Чалавечае жыццё надта кароткае, — разважаў ён, — і я хацеў бы пражыць рэшту сваіх дзён бесклопатна“. Толькі ён глытнуў некалькі кропель эліксіру, як адразу стаў уладальнікам раскошнай вілы. Акунуўшыся ў райскае жыццё, ён забыўся пра ўсё на свеце. Цэлымі днямі і начамі баляваў і весяліўся ў шумнай кампаніі, еў і піў самае лепшае, пакуль не заснуў ад стомы.

Другому прыйшлося да спадобы сціплае, адасобленае, жыццё. Ён хацеў быць мудрым і вучоным. Яго жаданне таксама было задаволена. Невялікі асабняк на маляўнічым беразе ціхай рачулкі, багатая бібліятэка, дзе ён мог адгарадзіцца ад усяго свету — поўны прастор для роздуму і натхнення.

Дзіўнае пажаданне выказаў трэці. Ён захацеў ператварыцца ў мучнога чарвяка. Аднойчы ў часопісе ён вычытаў, што мучныя чарвякі — адзіныя ў свеце жывыя істоты, якім не шкодны смяротныя прамені сучаснай атамнай зброі. Ён хацеў перажыць усё чалавецтва. І ён перажыў.

Калі прыйшоў час паміраць першаму, ён вельмі шкадаваў, што жыў толькі дзеля забаў і ўцех, ніколі не задумваючыся над сэнсам свайго існавання, і надта зайздросціў мудраму і вучонаму. Мудрэц усё жыццё быў заняты думкамі, пошукамі, спазнаў многія таямніцы жыцця, набыў вялікія веды, але яны нікому не прынеслі карысці. Гэты, у сваю чаргу, моцна зайздросціў мільянеру, які ў поўную меру адчуў асалоду райскага жыцця. Трэці таксама быў нешчаслівы. Ён хоць і перажыў усіх людзей на свеце, але не ведаў пра гэта, бо быў проста мучны чарвяк, які нічога не ўмеў рабіць, апрача таго, што корпацца ў вялізнай мучной кучы. Ён вельмі шкадаваў аб тым, што не памёр звычайным чалавекам.

Пераклаў з нямецкай мовы
М. Ляшчун

BANK

НІЎКА

УЧАСТКОВЫ НА ВЯСЕЛЛІ

Не на службе я сягоння, а ў гасцях,
А вяселле мае добры ўжо размах,
Віншавалі ўсе так шчыра маладых,
Прывітаць і я хацеў бы зараз іх.

У жыцці заўжды трымайце правы бок,
Хто парушыць, той хай сцерпіць і папрок.
Непрыемнасцей каб менш у нас было,
Не хадзіце на чырвонае святло.

І хутчэй сваю машыну майце вы,
Але здайце ўсё ж спачатку на правы...
Каб не быў да чаркі надта здатны муж,
Спакайней сям'і так будзе і яму ж.

Вось суседзі. Іх шануйце вы ўвесь час,
Каб не скардзіліся нам яны на вас.
Каб нязваным я, па службе, не прыйшоў,
Не ўжывайце ў спрэчках рук і лішніх слоў.

З кожным днём расце хай радасць удвая,
Мець шмат дзетак шчыра вам жадаю я.
Усе прафесіі ў нас добрыя цяпер.
Хай жа будзе ў вас і міліцыянер.

Муж кіруе, і таму я нездарма
Жэзл дару яму. Мацней яго трымай.
А каб жоначку не крыўдзіў ты, браток,
Падарую лепш за ўсё я ёй свісток.

Што ж, гуляйце, колькі будзе хто магчы,
Весяліцеся да самае начы.
Хай у вас вясёлым будзе кожны госць,
Я ж пайду, бо заўтра трэба мне на пост.

Мікола Вяршынін

...Чарговую кляўзу ён лічыў усяго толькі проба пяра.

НА ШЫРОКІМ СВЕЦЕ

Маладога ільва прывезлі ў заапарк і змясцілі ў клетку са старым ільвом. Неўзабаве прыйшоў служыцель і кінуў старой жывёліне вялікі кусок мяса, а навічку некалькі бананаў.

— Чаму ты ясі мяса, а я павінен жаваць гэту гародніну? — спытаў малады леў свайго новага таварыша. — Што я горшы?

— Не, проста ў заапарку скарацілі штаты і цябе залічылі на адзінку малпы.

*

Суддзя строга паглядзеў на маладую жанчыну, якая давала паказанні па справе аб банкруцтве фірмы, дзе яна была сакратаром уладальніка.

— Вы ведаеце, што вы атрымаеце за дачу хлусліных паказанняў?

— Так, шэф нешта гаварыў мне аб двух тысячах крон.

ГУМАР З БАРАДОЮ

Было гэта, браце, пры панах. Зла́віў я ў панскім возеры шчупака — вялікага, вялікага! Нясу яго дахаты. Галава на плячы, а хвост па зямлі валачэцца.
— Гляджу — ідзе насустрач пан. Што ж мне рабіць?

Аднак мужык я нішто, здагадаўся адразу, што рабіць: шапку з сябе, шчупака ў шапку, а шапку на галаву... І пайшоў сабе хоць бы што: нічога пан не заўважыў.

БЮРО ЗНАХОДАК

— *Ой, мая торбачка! Дзе вы яе знайшлі, грамадзянін?*

ПАЛЕГЧАЛА

Доктар Знахарук: — Прычына вашага няшчасця — алкаголь!

— Кастусь: — Дзякую, доктар, што вы не звальваеце віну на мяне.

— *Пасля дзяжурства Вас адвезці дамоў?*

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Ірэны Несцярук з Дубіч Царкоўных змяшчаем песню

WSZYSTKO DOBRE CO SIĘ DOBRZE KOŃCZY

śpiewa zespół „Bene Nati"
słowa: Jadwiga Urbanowicz
muzyka: Benon Hardy

Biegną wiosny, lata, zimy,
czasu rzeka płynie w świat.
My też w miejscu nie stoimy,
mknąc na rwącej fali lat.
Bywa z nami rozmaicie,
raz kochamy się, raz nie.
Miłość zmienna jest, jak życie,
ale najważniejsze, że:

Wszystko dobre,
co dobrze się kończy!
Jutro znowu
zaświeci nam słońce!
Nasza miłość,
co wczoraj przygasła,
nowym blaskiem rozjaśnia nam dni.
Wszystko dobre,
co piękny ma finał,
małych kłótni
nie warto wspominać.
Ważne tylko, —

On: żeś ty mą dziewczyną,
Ona: a mym chłopcem na zawsze już ty!

Może zdarzy się tak,
że fałszywy jakiś krok
znów odkryje mi twych wad
nowych sto...
Jakaś zdrada, jakiś flirt,
potem smutek, żal i wstyd...
Lecz przebaczyć, lecz przebaczyć
sobie warto, bo:

Wszystko dobre,
co dobrze się kończy!
Jutro znowu
zaświeci nam słońce!
Nasza miłość,
co wczoraj przygasła,
znów rozjaśnia, rozjaśnia nam dni.

Nudno byłoby na świecie,
gdyby tych zabrakło zmian.
A więc dobrze, gdy po lecie
jesień deszcze zsyła nam.
Życie wtedy się nie dłuży
i przygody miewa smak,
gdy raz słońce jest, raz burza,
i gdy można stwierdzić tak:
Wszystko dobre...

Курёзы

ГРАБЕЖ СА ЗВОНАМ

Ну што зробіш з гэтымі турыстамі?! Для іх сапраўды няма нічога святога. Яны гатовы сцягнуць не толькі тое, што дрэнна ляжыць, але і тое, што добра звініць. Мы маем на думцы эпідэмію крадзяжу, якая звалілася на швейцарскіх фермераў. Хопіць пусціць карову на альпійскія лугі, як праз якія-небудзь гадзіну-дзве яна застанецца без званка. Званкі тут, вядома, выключныя — усе розныя, ручной работы, з меладычным звонам. Што ні кажы, сувенір дасканалы. У крамах іх поўна, ды турысты ад прамысловых вырабаў нос адварочваюць, ім давай „сапраўдныя“, саматужныя званкі, што цэняцца да двухсот франкаў за штуку. Вось і бегаюць заезныя госці па лугах за каровамі. Прытым так жвава, што фермеры ледзь паспяваюць пакрываць урон.

ДРОБЯЗЬ

У 1820 годзе Пушкін быў высланы на поўдзень Расіі. На сяброўскі допыт Чаадаева, чаму ён, ад'язджаючы з Пецярбурга, не прыйшоў развітацца, Пушкін адпісаў: „Мой любы, я заходзіў да цябе, але ты спаў: ці ж варта было будзіць цябе праз такую дробязь“.

Між намі

Хочаш быць адукаваным? Тады не ўвільвай ад памылак: на іх вучацца.

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020